

PIĄTEK-NIEDZIELA
105-07109|2025|

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

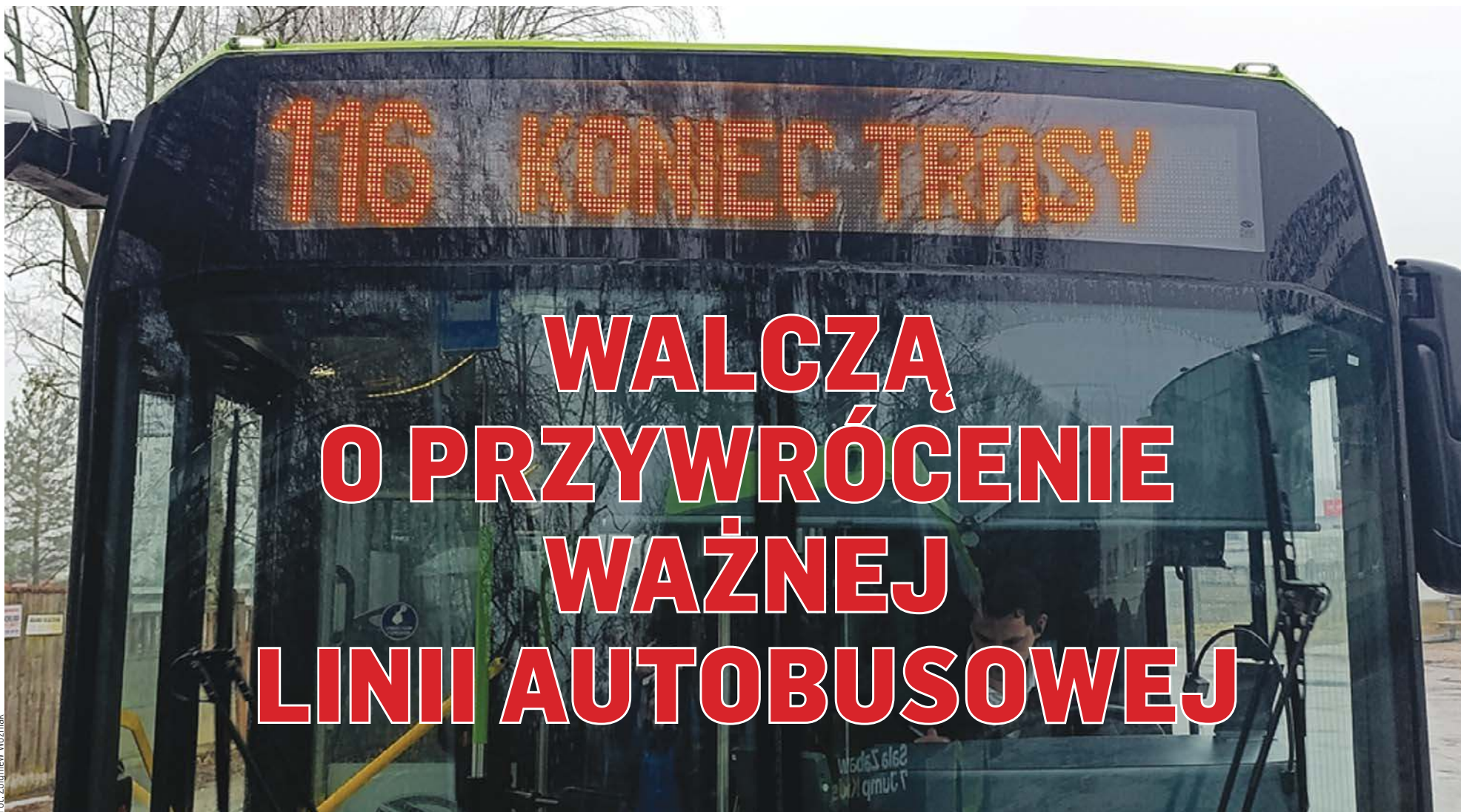
cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127



3 6

9 770137 912057



WALCZĄ O PRZYWRÓCENIE WAŻNEJ LINII AUTOBUSOWEJ

RODZINNY PIKNIK PIKARSKI
DLA OLIVKI W BARTAGU



POMÓŻMY
OLIWCE \2



RODZICE PRZECIW
NOWACKIEJ \4



NOWE GWIAZDY W ALEI SŁAW
OLSZTYŃSKIEGO SPORTU \7



STOMIL ZWOLNIŁ,
A PISA ODCZUŁA \16

PROMOCJA



BEZPŁATNY
DODATEK W KAŻDY
PONIEDZIAŁEK I PIĄTEK

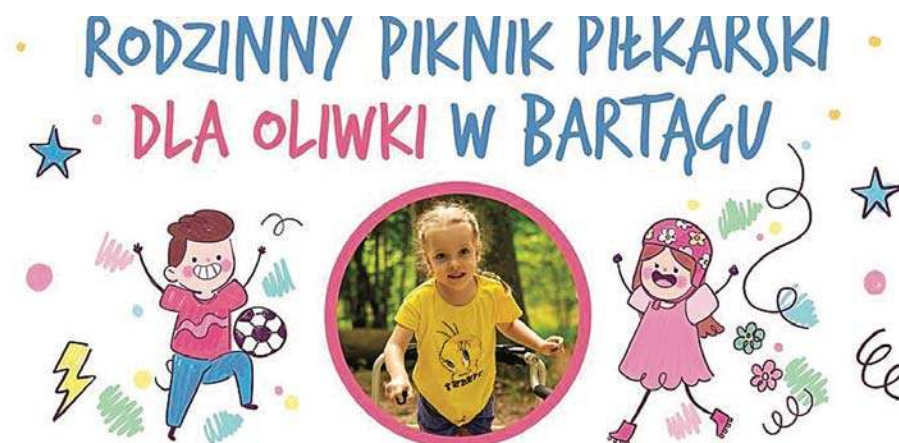
RELAKS
z Gazetą Olsztyńską

Oliwka urodziła się jako wcześniak w 25 tygodniu ciąży, ważąc zaledwie 950 g — tyle co kilogram cukru... Już w pierwszych dniach życia musiała przejść operację ratującą życie. Choć lekarze nie dawali jej szans, postanowiła walczyć.

Niestety, wylewy krwi do mózgu spowodowały nieodwracalne zmiany. Choruje na mózgową porażenie dziecięce, ma zaburzenia integracji sensorycznej i spektrum autyzmu.

Dziś ma siedem lat i jest pierwszoklasistką. Po wielu turnusach rehabilitacyjnych zaczyna powoli samodzielnie chodzić. Na co dzień porusza się na wózku lub z pomocą balonika. Codziennosc dla Oliwki to godziny rehabilitacji zamiast beztroskiej zabawy.

Jej największym marzeniem jest stanąć na własnych nóżkach i pobiec za rówieśnikami. To będzie możliwe tylko dzięki intensywnej rehabilitacji, specjalistycznemu sprzę-



POMÓŻMY OLIWCE

towi i turnusom, które są ogromnym obciążeniem finansowym.

Charytatywny Rodzinny Piknik Piłkarski dla Oliwki w Bartagu odbędzie się w najbliższą sobotę, 6 września 2025 roku, w godzinach 14-18 na boisku i placu zlokalizowanym w sąsiedztwie przedszkola w Bartagu (ul. Nad Łyną 57 w Bartagu).

Organizatorem Pikniku jest Klub Europejski

„Kuźnica” w Jarotach przy wsparciu Ochotniczej Straży Pożarnej w Bartagu oraz gminy Stawiguda.

Celem wydarzenia jest zbiórka środków na rehabilitację siedmioletniej Oliwki, która potrzebuje kosztownego i długotrwałego leczenia.

„Podczas pikniku zaplanowaliśmy wiele atrakcji zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, m.in. sześciodrużynowy turniej

piłkarski, gry i zabawy, animacje, dmuchaną zjeżdżalnię, strefę gastronomiczną (strażacka grochówka, bigos, wata cukrowa, lody, popcorn, hot-dogi), licytacje voucherów i wiele innych niespodzianek. Przygotowujemy również sklepik z fantami, który uwielbiają dzieci” — informują organizatorzy. „Wierzymy, że dzięki wspólnemu zaangażowaniu uda się nie tylko wesprzeć Oliwkę w jej walce o zdrowie, ale także stworzyć piękne, radosne wydarzenie”.

KREML CHCE WIECZNEJ WOJNY Z ZACHODEM

gandowe oddziaływanie na Rosjan” — pisze autor tekstu. Chodzi o Siergieja Kirilenkę, rosyjskiego polityka młodego pokolenia, który był najmłodszym w historii premierem Federacji Rosyjskiej. Teraz jest jednym z kluczowych ideologów Kremla i pierwszym zastępcą szefa administracji prezydenta. Odpowiada za politykę wewnętrzną. Niedawno wygłosił krótkie przemówienie do uczestników propagandowego Festiwalu Nowych Mediów, którzy mają kształtować „nową medialną rzeczywistość Rosji”. Wzięło w nim udział 650 osób związa-

nych z rosyjskimi mediami. Według Kirilenki Rosja powinna przeciwstawiać się wojnie informacyjnej rzekomo prowadzonej przeciwko niej przez państwa Zachodu. „Trwa wojna informacyjna i wielokrotnie mówiliśmy, że wojna gorąca się zakończy — mamy nadzieję, że już wkrótce — natomiast wojna informacyjna nie zakończy się nigdy. I dlatego celem, czyli obiektem, w tej wojnie informacyjnej są nasze dzieci, następne pokolenie. I chyba nie ma nic ważniejszego — dla każdego człowieka, każdej rodziny i każdego państwa

— niż potrafić ochronić swoje dzieci w tej wojnie informacyjnej oraz przekazać im swoje przekonania, swoją wiarę, swoje marzenie” — przekonywał. Powtarza to zresztą od dłuższego czasu. Celem rosyjskiej propagandy skierowanej do własnego społeczeństwa jest utwierdzenie go w przekonaniu, że to Rosja jest obiektem agresji, ale nikt nie jest w stanie jej pokonać. Z kolei dezinformacja skierowana na przykład do mieszkańców UE czy USA jest obliczona na atomizację tych społeczeństw i pogłębianie podziałów politycznych oraz dyskredytowanie przy pomocy fałszywych informacji Ukrainy i Ukraińców, przedstawiając ją jako państwo faszystowskie, a jej mieszkańców jako nacjonalistów i szowinistów.

WIEŚCI Z CHIN



Wiele moich tekstów podsumowujących tydzień w stosunkach międzynarodowych jest od kilku miesięcy skoncentrowanych wokół postaci Donalda Trumpa. W tym tygodniu damy sobie z Trumpem, do pewnego stopnia, spokój. Dzisiejszy tekst będzie kręcił się wokół Chin. Wszak Chiny same siebie nazywały Pań-

stwem Środka i postrzegały siebie jako centrum cywilizacji otoczonej przez koncentryczne kręgi wasali i barbarzyńców. Ta wizja świata załamała się w XIX wieku w czasie wojen opiumowych z Wielką Brytanią. XIX wiek to okres upadku. Teraz trwa okres odbudowy, łączący od pewnego momentu komunistyczną ideologię i kapitalizm. Chiny dążą też do odbudowy swojej hegemonicznej pozycji w stosunkach międzynarodowych, szczególnie w Azji.

Do realizacji tego celu Chiny wykorzystują wiele narzędzi. Jednym z nich jest Szanghajska Organizacja Współpracy. W jej skład wchodzi Chiny, Indie, Kazachstan, Kirgistan, Pakistan, Rosja, Tadżykistan, Uzbekistan, Iran i Białoruś. Na przełomie sierpnia i września odbył się szczyt SzOW w Tiencinie w Chinach. Na spotkanie przywódców przyjechał Putin, który wcześniej odbył dwustronne rozmowy z Xi Jinpingiem. Pomimo imperialnej oprawy spotkanie raczej pogłębiło dominację smoka nad niedźwiedziem. Najważniejszym gościem był jednak premier Indii Narendra Modi. Stany Zjednoczone od dekad próbowały odsunąć Indie, dzisiaj najludniejsze państwo, od Chin i Rosji. Z Chinami szło ostatnio lepiej, bo sam Pekin był wobec Indii konfrontacyjny. Natomiast problem pojawił się z Rosją. Indie po wybuchu wojny w Ukrainie postanowiły skorzystać z przeceny i zaczęły kupować na wielką skalę obłożone zachodnimi sankcjami rosyjskie nośniki energii. Trump się zirytował i postanowił obłożyć Indie wyjątkowo wysokimi cłami. Dlaczego? Po prostu wolałby, aby Indie kupowały amerykańskie surowce. Do tego doszły słowa Trumpa chwającego się, że zakończył indyjsko-pakistański spór o Kaszmir. Indie na to również patrzą odmiennie, dlatego Modi ostatecznie osobiście stawiał się na szczycie w Tiencinie.

Trójkąt Chiny – Indie – Rosja wygląda dla Zachodu groźnie. Modi jednak póki co nie zapisuje się do nowego porozumienia. Raczej wysłał Zachodowi, na czele z USA, sygnał ostrzegawczy. Indyjska delegacja skupiała się na kwestiach gospodarczych, a nie na „architekturze ładu światowego”. Zobaczmy, jak ten sygnał zostanie odczytany w Białym Domu.

MARCIN KULASEK, MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

WYDAWCA
GALINDIA
Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b,
10-364
Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka
Weder-Gryglewicz

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
Michał Podolak,
Igor Hrywna,
Barbara Barczuk

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Zuzanna Leszczyńska
wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 7b
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikblaski.pl
gazeta@dziennikblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7b
tel. 502 499 539



O becny rozkład linii autobusowych został wprowadzony wiosną 2025 roku. Kilka tras zniknęło całkowicie, kilka zostało zmodyfikowanych, pojawiło się też kilka zupełnie nowych. Informując o wprowadzeniu zmian, ratusz podkreślał, że autobusy pojawią się m.in. na nowych osiedlach, na które dotąd komunikacja publiczna nie docierała.

Największa zmiana dotyczyła likwidacji linii nr 116 (zastąpiła ją linia nr 101, która biegnie innymi ulicami przez miasto). Rozpocząła ona się na Pieczewie, dalej wiodła ul. Dworcową i Żołnierską, następnie autobusy skręcały w ul. Kościuszki, by ul. Niepodległości wjechać do centrum Olsztyna. Z tego połączenia korzystały m.in. osoby, które dzięki temu mogły dojechać do Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego, dziecięcego oraz Miejskiego Szpitala Zespołowego. Trasa linii nr 116 umożliwiała również dotarcie na cmentarz komunalny przy ul. Poprzecznej.

Lży w oczach mieszkańców

Likwidacja tej trasy odcięła ich od tej możliwości. Nic więc dziwnego, że z tego powodu wiele osób nie może pogodzić się z decyzją urzędników odpowiedzialnych za organizację transportu publicznego w Olsztynie. – Szczególnie częstymi pasażerami tej linii były starsze osoby, opiekunowie z małymi dziećmi, ale także uczniowie szkół – twierdzi radna PiS Edyta Markowska, która w tej sprawie interweniowała w ratuszu. – Dlatego jej zlikwidowanie wzbudziło oburzenie u mieszkańców. Mieszkańcy czują się zlekceważeni i oszukani. Widziałam lży w oczach starszych osób, które aby dojechać do dworca, do szpitala czy na cmentarz, muszą pokonywać bardzo długie odcinki do przystanku na ul. Limanowskiego, co jest często ponad ich możliwości fizyczne.

Z wyliczeń ratusza wynika, że w przeciętnym dniu



roboczym jesienią 2024 roku z linii nr 116 na odcinku Track – Teatr im. S. Jaracza (w obu kierunkach) skorzystało łącznie 2450 pasażerów. Analogicznie w soboty było to 1266, a w niedziele 435 pasażerów. – Odnosząc się do ogólnej uwagi dotyczącej funkcjonowania linii nr 116, należy zwrócić uwagę na to, że przedmiotowa linia na trasie Piezewo – Track kursowała zaledwie od 1 stycznia 2024 roku, a jej trasa wynikała z konieczności zapew-

nić, że uruchomione zostały nowe połączenia, a pasażerowie, którzy do tej pory korzystali z bezpośrednich połączeń, „mogą korzystać z połączeń z jedną przesiadką w obrębie węzłów przesiadkowych dworzec główny lub centrum”. – Informuje, że uwzględniając konieczność dbania o budżet gminy oraz ciągle racjonalizowanie wydatków m.in. na funkcjonowanie komunikacji miejskiej, nie ma możliwości, by wszystkie oczekiwane przez

spotkaniu mieszkańców z radą miasta. Podkreślała w swoim wystąpieniu, że przedstawia wspólne stanowisko także rad osiedli Wojska Polskiego, Zielona Górką i Podleśna.

— Przychodzę z prośbą o przywrócenie linii nr 116 – zwracała się do radnych. – Niestety w dotychczasowych odpowiedziach pojawiają się argumenty, które są dla nas nie do przyjęcia. W tym m.in. to, że „podczas badania napelnienia pojazdów na poszczególnych liniach stwierdzono, że potoki pasażerskie na odcinku trasy tej linii od Piezewa do przystanku Pstrowskiego były niewielkie w stosunku do potoków linii tramwajowych 4 i 5 na tej samej trasie”. A także że „w związku z koniecznością dostosowania kosztów funkcjonowania komunikacji miejskiej do założeń budżetowych linia nr 116 przestała istnieć”.

Przewodnicząca Jaroszevska wytyka, że nie wzięto pod uwagę potoków pasażerskich ze Śródmieścia do Zatorza, osiedli Podleśna i Zielonej Górki. — A tam potoki były duże. Zabierając autobusy linii nr 116, wyklucza się społecznie seniorów. Z drugiej strony władze miasta zachęcają do korzystania z miejskich targowisk, m.in. tego naszego, na Zatorzu, a jednocześnie likwidują jedyny autobus, który tam dojeżdżał (linia nr 116 jeździła m.in. ul. Żeromskiego, w sąsiedztwie targowiska przy ul. Kolejowej) — twierdzi przewodnicząca Rady Osiedla Zatorze.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydlowski@gazetaolsztynska.pl

MIESZKAŃCY WALCZĄ O PRZYWRÓCENIE WAŻNEJ LINII AUTOBUSOWEJ

CORAZ WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW CHCE
PRZYWRÓCENIA LINII AUTOBUSOWEJ
NR 116. – JEJ LIKWIDACJA WYKLUCZA
SPOŁECZNIE SENIORÓW – TWIERDZĄ
SPOŁECZNYCY Z ZATORZA.

nienia różnych połączeń różnym grupom mieszkańców po uruchomieniu linii tramwajowych nr 4 i 5. Funkcjonowanie linii nr 116 na odcinku osiedla południowe – Śródmieście, gdzie miała ona za zadanie uzupełnić linie tramwajowe nr 4 i 5 w pierwszym okresie kursowania, okazało się bezcelowe – twierdzi prezydent Robert Szewczyk.

pasażerów realizację odbywały się bez konieczności przesiadania się – zaznacza prezydent Olsztyna.

Seniorzy wykluczeni społecznie

Spraw jest na tyle istotna dla mieszkańców osiedli zatorami, że poruszyła ją Małgorzata Jaroszevska, przewodnicząca Rady Osiedla Zatorze, na niedawnym

NOWA PORADNIA ORTOPEDYCZNA W SZPITALU POWIATOWYM W BARTOSZYCACH JUŻ OTWARTA



Fot. Starostwo Powiatowe w Bartoszycach

W środę (3 września) w Szpitalu Powiatowym w Bartoszycach odbyło się oficjalne otwarcie poradni ortopedycznej. Ma zapewnić mieszkańcom powiatu kompleksową opiekę medyczną w zakresie ortopedii, obejmującą zarówno konsultację, jak i leczenie.

Poradnia pozwoli na zachowanie ciągłości leczenia pacjentów – od wizyt w celu konsultacji aż po specjalistyczne zabiegi. To znaczący krok w stronę poprawy dostępności do świadczeń medycznych w regionie. Warto podkreślić, że dotychczas poradnia działała jako zewnętrzny, prywatny podmiot. Teraz znalazła się w strukturach szpitala i jest finansowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia, co oznacza, że mieszkańcy mogą korzystać z jej usług w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, a więc bez dodatkowych opłat.

W uroczystej inauguracji uczestniczyła starosta powiatu bartoszyckiego Elżbieta Zabłocka, która podkreśliła wagę tej inwestycji.

– Otwarcie poradni ortopedycznej to dowód na to, że dbamy o zdrowie i komfort mieszkańców naszego powiatu. Dzięki niej dostęp do specjalistycznych konsultacji i zabiegów będzie łatwiejszy, a pacjenci będą mogli korzystać z opieki na wyższym poziomie bez konieczności wyjazdów poza Bartoszyce – mówiła starosta. Uruchomienie ambulatorium to kolejny etap rozwoju Szpitala Powiatowego w Bartoszycach i odpowiedź na realne potrzeby zdrowotne mieszkańców. Poradnia mieści się w dogodnej lokalizacji: przy głównym wejściu do szpitala, tuż za apteką.

SK



Przez Polskę przelewa się fala protestów przeciwko nowemu przedmiotowi „wychowaniem do zdrowia”, który od września zastąpił dobrze znane wychowanie do życia w rodzinie. Rodzice i młodzież masowo wypisują się z zajęć, wskazując na ich demoralizujący charakter. Z kolei przed urzędami wojewódzkimi organizowane są pikety i manifestacje. Najbliższa odbędzie się w Olsztynie w piątek, 5 września, o godzinie 15. Organizatorzy podkreślają, że nie chodzi o politykę, lecz o obronę prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami.

Kazali wywiesić plakaty

W olsztyńskim ratuszu od dłuższego czasu panuje nerwowa atmosfera. Nasilają się napięcia, odkąd Wydział Edukacji Urzędu Miasta Olsztyna wydał nakaz rozwieszenia w szkołach plakatów promujących przedmiot edukacja zdrowotna. Dyspozycje wydało Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Radna Edyta Markowicz alarmuje, że chodzi o permissywną edukację seksualną, opartą na założeniach ideologii gender i oderwaną od tradycyjnych wartości chrześcijańskich. Jej zdaniem przynosi ona opłakane skutki.

— Tam, gdzie ją wprowadzano, zaobserwowano między innymi obniżenie średniego wieku inicjacji seksualnej, zwiększenie liczby aborcji, chorób przenoszonych drogą płciową czy przestępstw seksualnych, a nawet wzrost liczby rozwodów — przekonuje. — Seksedukacja doprowadziła do zniszczenia życia tysięcy młodych ludzi, którzy zainfekowani ideologią gender kwestionowali własną orientację czy tożsamość płciową, a w konsekwencji wielu z nich poddało się trwale okaleczającym zabiegom i utracie płodności — dodaje olsztyńska radna, podkreślając, że gdy w Polsce wprowadza się seksedukację, świat od niej odchodzi.

RODZICE PRZECIW NOWACKIEJ



PAP/Radek Pietuszk

NIE SŁABNIE FALA OBURZENIA WOBEC REFORM EDUKACYJNYCH MINISTER BARBARY NOWACKIEJ. W PIĄTEK PRZED URZĘDEM WOJEWÓDZKIM W OLSZTYNIE ODBĘDZIE SIĘ PROTEST RODZICÓW, KTÓRZY SPRZECIWIAJĄ SIĘ OGRANICZENIU RELIGII I WPROWADZANIU KONTROWERSYJNYCH ZAJĘĆ.

Seksualizacja zamiast religii

Nowy przedmiot, wprowadzony przez minister edukacji Barbarę Nowacką, budzi ogromne emocje. Jeszcze w ubiegłym roku szkolnym 57 procent uczniów uczęszczało na zajęcia z wychowania do życia w rodzinie, ciesząc się poparciem rodziców i nauczycieli. Reforma zlikwidowała WDŻ, zastępując go obowiązkowym „wychowaniem do zdrowia”, które zdaniem krytyków promuje wątpliwe ideologie i pomija tradycyjne wartości. Choć zajęcia formalnie są fakultatywne, ich umiejscowienie w planie lekcji zazwyczaj utrudnia rezygnację, co potęguje społeczny sprzeciw.

Rodzice składają masowo rezygnacje, co, jak alarmują związki zawodowe, prowadzi do organizacyjnego chaosu w szkołach.

— Młodzież odrzuca ideologizowany program, co pokazuje fiasko lewicowej polityki minister Nowackiej, niszczącej zaufanie do edukacji — mówi Marek

Nowacki, były warmińsko-mazurski kurator oświaty. — Składanie rezygnacji z udziału w tych zajęciach to obecnie najskuteczniejsza forma protestu i zabezpieczenia dzieci przed systemową demoralizacją wprowadzoną do szkół — dodaje.

Protesty w całej Polsce

Od 26 sierpnia akcje sprzeciwu organizuje Koalicja na rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły (KROPS), skupiająca prawie 90 stowarzyszeń. Manifestacje odbyły się już w Gdańsku, Łodzi i innych wojewódzkich miastach, a zakończą się 13 września w Warszawie. Organizatorzy wskazują na realne zagrożenia: obniżanie wymagań edukacyjnych, marginalizację religii, przedwczesną seksualizację dzieci czy likwidację szkół specjalnych.

Rządząca koalicja przekonuje, że zmiany odpowiadają na potrzeby nowoczesnej edukacji, jednak przeciwnicy widzą w nich próbę ideologizacji szkoły i osłabienia jej fundamentów.

— Religia w polskiej szkole to nie tylko przedmiot, ale przestrzeń wychowania zgodzie zsumieniem i konstytucyjnym prawem rodziców. Ograniczanie jej obecności to złamanie konkordatu i aktów prawnych wyższego rzędu — przekonuje radna wojewódzka Bożenna Ulewicz.

Radna próbowała przekonać sejmik województwa do przyjęcia uchwały, która zajęłaby się m.in. problemem tysięcy katechetów tracących pracę. Bezskutecznie. W wielu przypadkach ich etaty przejmują specjaliści od seksedukacji.

Alarmujące skutki reformy

Zdaniem krytyków obecne działania MEN nie tylko podważają autorytet nauczycieli, ale także grożą obniżeniem jakości edukacji w Polsce.

— To ostatni moment na to, abyśmy zaczęli jednoznacznie reagować. Nasz protest nie jest partyjny, lecz obywatelski. Łączy ludzi o różnych poglądach, których spaja troska o dzieci i o przyszłość szkoły — mówi w rozmowie z „Gazetą Olsztyńską” Edyta Markowicz.

Organizatorzy podkreślają, że edukacja nie powinna być polem ideologicznych eksperymentów. Według nich najważniejsze w tej chwili jest zaangażowanie rodziców. Przypominają, że Konstytucja RP gwarantuje rodzicom bezwzględne prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami.

Ostry sprzeciw budzi także „pułapka na dzieci i rodziców” zastosowana przez MEN. W przypadku lekcji religii dzieci trzeba zapisać, w przypadku WDŻ rodzice mogli wypisać dziecko w dowolnym momencie. Tymczasem ośnośnie do edukacji zdrowotnej mają na to czas tylko do 25 września.

— Obecnie najlepszym wyrazem troski rodziców o swoje dzieci będzie wypisanie ich z lekcji tzw. edukacji zdrowotnej w terminie do 25 września — podkreśla Edyta Markowicz. — W internecie dostępne są gotowe formularze, wystarczy je wypełnić i złożyć — dodaje olsztyńska radna.

JAN BERDYCKI



POCZEKAMY NA EFEKTY SZCZYTU W BIAŁYM DOMU...

Cóż, dziś znowu popłynę pod prąd. Otóż wcale nie będę jak wszyscy rozpisywał się o szczycie Trump – Nawrocki. Uważam, że na realne efekty polityczne i gospodarcze tego spotkania trzeba będzie poczekać. Zatem medialne odtrąbianie wiktorii lub porażki jest na dziś bez sensu. Waszyngton w polityce zagranicznej gra twardo i nie ma sentymentów, o czym świadczy choćby nagła zmiana sojuszu w Azji, gdzie dotychczasowy sojusznik Chin, czyli Pakistan zastępuje Indie w roli partnera Stanów Zjednoczonych Ameryki w tym regionie, a raczej na tym subkontynencie. Zatem my jako Polska nie liczymy na to, że w jakiegokolwiek mierze będziemy, dzisiaj czy jutro, odcinać kupony od faktu, że po brexicie, a więc opuszczeniu Unii Europejskiej przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, to Polska za „pierwszego Trumpa” stała się sojusznikiem numer jeden USA w UE. Pasuje do tej sytuacji sportowe powiedzenie: „Co było, a nie jest, nie pisze się w rejestr”.

Oczekiwałem, aby polsko-amerykańskie relacje wyszły poza sferę pochwał i sloganów, które można ładnie sprzedać medialnie, ale z których nie zawsze płyną konkrety, szczególnie konkrety satysfakcjonujące z punktu widzenia interesu Rzeczypospolitej.

Zostawmy więc na razie Waszyngton i przenieśmy się do Paryża, gdzie już w najbliższy poniedziałek francuski parlament będzie głosował w sprawie wotum zaufania dla znajdującego się pod parasolem prezydenta Emmanuela Macrona rządu François Bayrou. Przed rokiem poprzednikowi obecnego szefa rządu ścięto – politycznie! – głowę, co w ojczyźnie gilotyny nie powinno dziwić, choć akurat odwoływanie przez parlament premiera rządu wdziejach V Republiki zdarza się bardzo rzadko, mniej więcej raz na sześć dekad.

Matematyka jest bardziej przejrzysta niż polityka, zatem koalicja rządowa, mając 210 deputowanych na 577, powinna już dawno kopać sobie polityczny grób. Jednak polityka kieruje się innymi regułami niż nauki ścisłe i monsieur Bayrou wierzy, że zrobi stojkę na dwunastnicy i wygra głosowanie w Zgromadzeniu Narodowym, chociaż brakuje mu przecież do większości około 180 szabel. Aby dokonać niemożliwego, połączono głosowanie nad wotum zaufania z przyjęciem radykalnych cięć budżetowych, które są konieczne z punktu widzenia chorej gospodarki Francji. Czy ten manewr się uda?

Składną prawdziwe okazały się analizy Międzynarodowego Funduszu Walutowego z 2023 roku, który wieścił – ku zgorszeniu euroentuzjastów – że w najbliższych pięciu latach gospodarka Francji i Niemiec będą rozwijać się wolniej niż gospodarka Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Jednak z długoterminowej prognozy MFW nie ucieszą się z kolei eurosceptycy, bo w perspektywie najbliższych 50 lat rozwój ekonomiczny Wielkiej Brytanii mierzony w PKB będzie mniej więcej zbliżony do rozwoju Niemiec i Francji. Zatem brexit nie był żadną receptą na pomyślność w dłuższym wymiarze czasowym. Jednak dziś Paryż myśli o sobie, a nie o Londynie. We Francji polityczny kryzys współgra z dramatycznym kryzysem gospodarczym. Łatwiej zapewne będzie opanować ten pierwszy...

RYSZARD CZARNECKI



Fлага LGBT została wywieszona na balkonie ratusza. Stało się to w dniu odbywającego się w Olsztynie w sierpniu Marszu Równości, który przeszedł ulicami miasta. Edyta Markowicz wystosowała w tej sprawie pismo do ratusza, żądając wyjaśnień. – Powiewała ponad usytuowanymi na masztach flagą państwową, flagą miasta Olsztyna i flagą Unii Europejskiej – zwraca uwagę radna Markowicz. – Obok tej flagi odgrywany był hymn Olsztyna „O Warmio moja miła”.

Radna chce się dowiedzieć, na jakiej podstawie prawnej została podjęta decyzja o wywieszeniu flagi środowiska LGBT na budynku Urzędu Miasta Olsztyna? I kto był autorem tej decyzji: czy została ona podjęta osobiście przez prezydenta czy przez innego pracownika urzędu?

DLACZEGO RATUSZ WYWIESIŁ TĘCZOWĄ FLAGĘ?

RADNA PIS EDYTA MARKOWICZ PYTA, DLACZEGO NA BUDYNKU RATUSZA WYWIESZONO TĘCZOWĄ FLAGĘ. – POWIEWAŁA PONAD USYTUOWANYMI NA MASZTACH FLAGĄ PAŃSTWOWĄ, FLAGĄ MIASTA OLSZTYNA I FLAGĄ UNII EUROPEJSKIEJ – ZWRACA UWAGĘ.

Do sprawy odniósł się prezydent Robert Szewczyk, który zwraca uwagę na to, że „Olsztyn jest miastem różnorodnym, otwartym i przyjaznym wszystkim środowiskom. Jest i taki cel – by takim

miastem pozostał – przyświeca mi w codziennej pracy”. – Ten swoisty tygiel narodowościowy tworzony od dekad przez mieszkających obok siebie Polaków, Romów, Żydów, Rosjan, Ukraińców, Niemców czy

rdzennych Warmiaków stanowi siłę naszego miasta. Jego siłą jest też to, że potrafimy – wierzę, że w szacunku – żyć ze sobą mimo różnych poglądów politycznych czy różnych wyznań. Że nie marginalizujemy żadnej z mniejszości – zaznacza prezydent Szewczyk, który wyjaśnia, że flaga została okazjonalnie wywieszona w związku z Marszem Równości, nad którym objął honorowy patronat. – To wydarzenie promujące m.in. tolerancję, poszanowanie dla wszystkich ludzi, prawa człowieka. Przypominam tylko, że w tym samym czasie przed ratuszem, na pl. Jana Pawła II odbywało się spotkanie o charakterze modlitewnym – stwierdza prezydent Olsztyna.

Robert Szewczyk dodaje, że jako „samorząd reprezentujący otwartą i wrażliwą



społeczność włączamy się, także symbolicznie, w szereg przedsięwzięć”. – Podświetlając ratuszową wieżę, wyrażaliśmy solidarność z napadniętą przez Rosję Ukrainą, przyłączaliśmy się do obchodów Światowego Dnia Naciśnięcia Płucnego, Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, z okazji kampanii 16 Dni, będącej sprzeciwem wobec przemocy ze względu na płeć – wylicza społeczne aktywności prezydent.

Jego zdaniem Marsz Równości „promuje tolerancję, współpracę, poszanowanie dla wszystkich ludzi, pokój, prawa człowieka i wiele innych wartości, którym należy się uznanie”. – Znak tęczy, a także tęcowa flaga nie odnoszą się ani do przekonań religijnych, ani światopoglądowych czy filozoficznych. Jest symbolem społecznym. Ekspozycja flagi ruchu społecznego nie ogranicza praw i wolności innych obywateli, a wywieszenie flagi ma charakter symbolicznej deklaracji wartości – wyjaśnia prezydent Szewczyk, który poinformował radną Markowicz, że decyzję o wywieszeniu tęcowej flagi podjął osobiście po konsultacji ze współpracownikami.

65

REKLAMA

GAZETA OLSZTYŃSKA

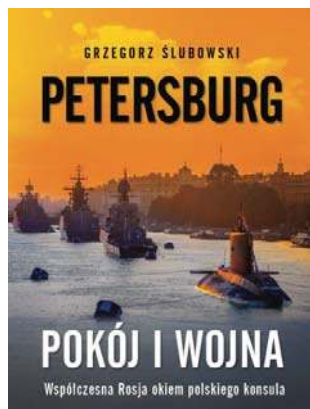
Kupisz w sieci sklepów Biedronka

Dzienniki regionalne w 3300 sklepach Biedronka
na terenie całego kraju



Biedronka
Codziennie niskie ceny





Grzegorz Ślubowski,
„Petersburg. Pokój i wojna”,
Zona Zero, 2025

Akurat zbiegło się to w czasie z tym, że skończyłem czytać książkę o Petersburgu, a właściwie o Rosji, jaka w tym mieście siedzi i sobie na nas, na Polskę, Ukrainę i cały nasz świat, poziera. „Petersburg. Pokój i wojna” Grzegorza Ślubowskiego to osobisty esej, łączący reporterską obserwację z refleksją na temat współczesnej Rosji. Autor to były konsul generalny RP w tym mieście, który sportretował je z godną podziwu docieklivością.

„Książka Grzegorza Ślubowskiego to doskonała, bo uczciwa i wolna od moralizatorstwa, opowieść o mieście, w którym w kawiarniach siedzą obok siebie skrajni nacjonaliści, konformiści i starzy demokraci, którzy pozostali sobie wierni, ale przede wszystkim większość, która ma jedynie nadzieję, że wojna jej nie będzie dotyczyć” – pisze o „Petersburgu” Witold Jurasz. To też były dyplomata ze stażem w Mińsku i Moskwie. „To podróż w głąb zła, które inaczej niż w horrorze nie pojawia się nagle, a raczej narasta. Jest bezwzględne, ale też fałuje. Choć wszechogarniające, bywa też niekonsekwentne, dzięki czemu gdzieś wtłoczyć jednak tli się nadzieja” – kontynuuje Jurasz.

Co interesuje tę milczącą większość? „Mieszkańców Moskwy i Petersburga interesuje przecież tylko to, co dzieje się w Moskwie i Petersburgu. Dopóki nikt ich nie zmusza, aby brali udział w wojnie, nie ich nie interesuje” – wyjaśnia Ślu-



Charków: po rosyjskim ataku

W KAWIARNIACH NIE MA WOJNY

„GDYBY TAKIE OFERTY BYŁY, USIADŁBYM I ZASTANOWIŁ SIĘ, JAKI SCENARIUSZ MOGŁBY OPISYWAĆ TO, JAK PRZYJEMNIE JEST W MOSKWIE I PETERSBURGU” – TAK NA PYTANIE O TO, CZY PLANUJE KRĘCIĆ FILM W ROSJI, ODPOWIEDZIAŁ WOODY ALLEN. PADŁO ONO PODCZAS MIĘDZYNARODOWEGO TYGODNIA FILMOWEGO W MOSKWIE, KTÓREGO TEN BYŁ ZDALNYM UCZESTNIKIEM.

owski. Bo te kilkaset tysięcy Rosjan, którzy zginęli na froncie, nie pochodzi z dużych rosyjskich miast. „To mieszkańcy Rosji C. Idą do armii dla pieniędzy, które dla nich są ogromne. To oni też giną dziesiątkami tysięcy, co zupełnie nie ma znaczenia ani dla rosyjskich władz, ani dla opinii publicznej” – dodaje autor „Petersburga”.

Jak podkreśla Ślubowski, na ulicach Petersburga nie widać wojny, życie toczy się normalnie, kawiarnie i restauracje są pełne ludzi. I jego zdaniem dopóki to się nie zmieni, nie zmieni się też to kawiarniane życie. „Los Rosji po raz kolejny rozstrzygnie się w Rosji, czyli w Moskwie i Petersburgu” – konkluduje.

Petersburg to opowieść o złych, ale i dobrych Rosjanach. Tą pierwszą jest choćby propagandystka Olga Skabiejewa, która w rosyjskiej telewizji z rozbijającym cynizmem powiedziała, że obiektywna informacja nie istnieje. „Jest tylko taka, za którą ktoś ci zapłaci”. A komentując bombardowanie przez rosyjską armię Charkowa, powiedziała, że „być może jest to propaganda, ale robiona dla nas z czysto patriotycznych pobudek”. Z drugiej strony barykady mamy Aleksandrę Skochilienko,

która w petersburskich marketach nalepiła na towarach siedem naklejek z hasłem „Niet wojnie”. Doniosła na nią klientka sklepu, która to widziała. Aleksandra Skochilienko dostała wyrok siedmiu lat kolonii karnej. Rok za każdą nalepkę.

W książce przewijają się też polskie wątki. Jeden z nich dotyczy blokady Leningradu w czasie II wojny światowej. Otóż miejski sąd w Sankt Petersburgu uznał to wydarzenie za zbrodnię przeciwko ludzkości, przeciwko narodom Związku Sowieckiego. Liczbę ofiar określono na 1 100 000, a odpowiedzialnymi za to uznał „wojska faszystowskich Niemiec,

a także ich pomocnicy, oddziały z Belgii, Włoch, Norwegii, Hiszpanii, Holandii i Finlandii, a także oddziały ochotników złożone z Austriaków, Łotyszów, Polaków i Czechów”.

„Równocześnie stwierdzono, że następstwa materialne i psychiczne z powodu blokady mają ponosić także obecni mieszkańcy Petersburga, dlatego wszystkie wymienione nacje powinny płacić odszkodowanie” – pisze Ślubowski.

Jak można było ogłosić taką brednię, że polskie oddziały brały udział w oblężeniu Leningradu uboku Niemców? Jak powiada klasyk, skoro ogłoszono,

to (w Rosji) można. Zresztą czymże ten wyrok różni się od tego, że „być może jest to propaganda, ale robiona dla nas z czysto patriotycznych pobudek” Skabiejewej. Niczym przecież, bo nie o prawdę tutaj chodzi. Rosjanie mieli w dziedzinie dwa razy szansę na budowę normalnego państwa: w 1917 i 1990 roku. W obu przypadkach jej nie wykorzystali. Czy to wina elit, czy „Rosjanie nie są w stanie zbudować swojego państwa w oparciu o poszanowanie prawa jednostki, wolności obywatelskie” – pyta Grzegorz Ślubowski. I dodaje, że nie wiadomo, czy los da im trzecią szansę.

IGOR HRYWNA



„ROSJA ZRYWA
POLITYCZNE,
GOSPODARCZE
I KULTURALNE
RELACJE
Z CYWILIZACYJNYM
ZACHODEM
I PRÓBUJE
JE ZASTĄPIĆ
OTWARCIEM NA
WSCHÓD (INDIE,
CHINY I INNE KRAJE
TZW. GLOBALNEGO
POŁUDNIA).
NAJBARDZIEJ
WYRAŹNIE WIDĄĆ
TO W SFERZE
PROPAGANDY
– EUROPA
W ROSYJSKIEJ
TELEWIZJI I CAŁY
ZACHÓD SĄ
POZBAWIONE
WSZELKICH
WARTOŚCI. »GEJ-
EWROPA«, KTÓRA,
JAKKOLWIEK
SPRZECZNIE BY
TO BRZMIAŁO,
OFICJALNIE
POPIERA NAZIZM
I UKRAIŃSKI
FASYZM.
ZACHÓD GNIJE
– ZDANIEM
ROSYJSKICH
MEDIÓW CZAS
KOŃCA ZACHODU
WŁAŚNIE
NADSZEDŁ.
W NOWYCH
CZASACH WZORCE
WYZNACZA
WSCHÓD...”



NOWE GWIAZDY W ALEI SŁAW OLSZTYŃSKIEGO SPORTU

PAMIĄTKOWE TABLICE Z NOWYMI
NAZWISKAMI W SOBOTĘ (6 WRZEŚNIA)
ZOSTANĄ UROCZYŚCIE ODSŁONIĘTE
W ALEI SŁAW OLSZTYŃSKIEGO SPORTU
NA TERENIE CENTRUM REKREACYJNO-
SPORTOWEGO „UKIEL”.



6 sierpnia 2021 roku
uroczyście otwarto
Aleję Sław Olsztyńskiego
Sportu

inicjatorami Alei Sław Olsztyńskiego Sportu są przedstawiciele fundacji Olsztyński Laur Sportowy. Aleja w założeniu jest serią wmurowanych w spacerowy trakt nad jeziorem Ukiel tablic z imionami i nazwiskami sportowców, nazwą dyscypliny, którą uprawiali, oraz ich osiągnięciami.

W 2021 roku pierwsi zawodnicy zostali uhonorowani na promenadzie w pobliżu kapitanatu w Centrum Rekreacyjno-Sportowym „Ukiel”. To pomysł fundacji Olsztyński Laur Sportowy z Leszkiem Dublaszewskim na czele. Do tej pory w ten sposób upamiętniono blisko 20 wybitnych sportowców.

Aleja Sław Olsztyńskiego Sportu powiększa się co roku. – Zapraszamy 6 września o godzinie 16 na uroczyste odsłonięcie tablic z nowymi nazwiskami zasłużonych sportowców



związanych z Olsztynem – mówi prezes Leszek Dublaszewski.

6 września uhonorowani zostaną:

- **Sylwester Czereszewski** – polski piłkarz występujący na pozycji napastnika, reprezentant Polski. Piłkarską karierę rozpoczął w Koronie Klewki, skąd wiosną 1989 roku przeszedł do Stomilu Olsztyn. Już w barwach Legii Warszawa zdobył mistrzostwo Polski w 2002 roku, Puchar Polski w 1997 roku, Puchar Ligi w 2002 roku, Superpuchar Polski w 1998 roku, a także koronę króla strzelców w sezonie 1997/1998. Był również reprezentantem Polski; w narodowych barwach rozegrał ponad 20 meczów.
- **Jerzy Dunajski** – czołowy polski kanadyjkarz

w latach 70. ubiegłego wieku. Mistrz Polski, olimpijczyk z Moskwy w 1980 roku. Absolwent Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie.

- **Andrzej Grygoliwicz** – zasłużony trener siatkówki, od ponad pół wieku związany z AZS Olsztyn, współtwórca największych sukcesów tego klubu. Zdobył dwukrotnie mistrzostwo Polski i Puchar Polski (1991, 1992) oraz wicemistrzostwo Polski (1993).

- **Andrzej Iwaniak** – do Olsztyna trafił w 1976 roku, głównie za namową starszego brata, znakomitego siatkarza AZS Olsztyn Stanisława, który zdobywał medale mistrzostw Polski, a w 1972 roku jako zawodnik kortowskiego klubu brał udział w igrzyskach olimpijskich w Monachium. Równolegle uprawiał siatkówkę dla osób niepełnosprawnych. Startował w czterech paraolimpiadach. W trzech stanął na podium.

- **Janusz Porocki** – działacz sportowy, dziennikarz specjalizujący się w historii sportu na

Warmii i Mazurach. „Wybitnym zawodnikiem nie został, ale posmakował sportu i w innych rolach tej dziedziny życia sprawdził się doskonale” – czytamy w uzasadnieniu jego kandydatury do Alei Sław Olsztyńskiego Sportu. Etatowo związał się z „Gazetą Olsztyńską” w 1971 roku.

- **Marian Tadeusz Rapański** – trener kajakarstwa, działacz sportowy, twórca i wieloletni kierownik Olsztyńskiego Klubu Olimpijczyka i Olsztyńskiego Muzeum Sportu, honorowy obywatel Olsztyna. Prowadził m.in. reprezentację młodzieżową Polski w kajakarstwie, następnie był drugim trenerem kadry seniorskiej, a podczas igrzysk w Tokio w 1964 roku prowadził reprezentację w regatach olimpijskich.

65

LIRYCZNIE I KABARETOWO, CZYLI WIECZÓR PEŁEN NIESPODZIANEK

W Bartoszyckim Domu Kultury 27 września odbędzie się niezwykle koncert, w którym wystąpi Kuba Sienkiewicz wraz z laureatkami głównych nagród Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu: Beatą Molak (1989 rok) i Karoliną Lizer (2020 rok). Artyści zaśpiewają piosenki z muzyką Zbigniewa Łapińskiego do tekstów Wojciecha Młynarskiego, Karola Wojtyły, Doroty Stańskiej, Danuty Sokołowskiej, czy Grzegorza Tomczaka.

Wszystkie piosenki zaaranżował Paweł Puszczalo, muzyk pochodzący z podolsztyńskiego Biesala. Aranżacje są wielostylowe, nawiązują do nurtów piosenki poetyckiej i kabaretowej, a także do jazzu, rocka, latino i popu.

Bilety na koncert można nabyć online: <https://kbq.pl/169509> oraz przed koncertem. W koncercie zagrają znakomici muzycy: Paweł Puszczalo – gitara basowa, kontrabas Rafał Stępień – instrumenty klawiszowe Paweł Stankiewicz – gitary Przemysław Skaluba – klarnet, saksofon Karol Domański – perkusja.



REKLAMA

DOŻYŃKI GMINNE W BIESALU

6 września / godz. 14.30

W programie:

- 14.30 - Msza Święta w kościele NMP w Biesalu, po mszy przemarsz korowodem na plac za domem kultury
- Uroczystości dożynkowe
- Występ zespołu ludowego Szemel z Sząbruka
- Występ uczestnika Mam talent - Piotra Pokory
- Turniej Sołectw
- Konkurs kulinarny
- Zabawy z animatorem dla dzieci i dorosłych
- Atrakcje dla najmłodszych
- Zabawa taneczna
- Stragany

Zapraszamy!



1 września 1939 roku o świcie padły pierwsze strzały II wojny światowej. Niemiecki pancernik „Schleswig-Holstein” otworzył ogień, kierując działa na polską placówkę wojskową na Westerplatte. W tym samym czasie rozpoczęła się heroiczna, lecz tragiczna w skutkach obrona Poczty Polskiej w Gdańsku oraz przygotowania do likwidacji kolejnych polskich ośrodków: Domu Akademickiego „Bratniak” i stadionu sportowego Gedanii we Wrzeszczu. Wszystkie te miejsca były symbolami obecności Polski w Wolnym Mieście, które hitlerowcy chcieli zniszczyć, by doprowadzić do całkowitego zniesienia Gdańska.

Westerplatte — legenda oporu

1 września 1939 roku o świcie pancernik „Schleswig-Holstein” rozpoczął ostrzał polskiej placówki na Westerplatte. Niewielka załoga (około 180 żołnierzy) stawiała opór przez siedem dni tysiącom niemieckich żołnierzy wspieranych przez artylerię i lotnictwo. Walka była heroiczna i zakończyła się dopiero rozkazem kapitulacji wydanym przez majora Henryka Sucharskiego, by ocalić życie podkomendnych. Symboliczny wymiar obrony przekroczył skalę militarnego epizodu

— POLSKA POKAZAŁA ŚWIATU, ŻE NIE GODZI SIĘ NA AGRESJĘ. W TLE TEJ WALKI NIEMCY PROWADZILI JUŻ ZAPLANOWANĄ AKCJĘ ELIMINACJI POLSKIEJ OBECNOŚCI W GDAŃSKU; W PIERWSZYCH DNIACH WOJNY ARESZTOWANO SETKI DZIAŁACZY SPOŁECZNYCH, KTÓRZY MOGLI STANOWIĆ ZAPLECZE OBRONCÓW MIASTA. WESTERPLATTE STAŁO SIĘ LEGENDĄ, A ZARAZEM PRELUDIUM DO TRAGEDII CAŁEGO POMORZA.



Punktów polskiego oporu w Gdańsku było kilka

NIE TYLKO WESTERPLATTE

WESTERPLATTE, POCZTA POLSKA I STADION GEDANII — TRZY BASTIONY POLSKOŚCI W WOLNYM MIEŚCIE GDAŃSKU. ICH OBRONA I PLANOWA EKSTERMINACJA POLAKÓW PRZEZ NIEMCÓW TO DRAMATYCZNE ŚWIADECTWO WALKI O TOŻSAMOŚĆ I PRZETRWANIE NARODU. ŚWIADECTWO, O KTÓRYM TRZEBA PAMIĘTAĆ.



Poczta Polska — bohaterska ofiara

Równocześnie trwała obrona gmachu Poczty Polskiej w Gdańsku, atakowanego przez oddziały SS-Heimwehr Danzig, mające do dyspozycji artylerię i wozy pancerne.

Po kilkunastu godzinach szturm Niemcy wpompowali do piwnic benzynę i podpalili budynek, zmuszając obrońców do kapitulacji. Dyrektor Jan Michoń został zastrzelony z białą flagą w dłoni, a naczelnik Józef Wąsik

spalony miotaczem ognia. Obrońcy trafili do Victoria Schule, gdzie gestapo urządziło brutalną „ścieżkę zdrowia”. Wbrew prawu wojennemu potraktowano ich jak partyzantów. 5 października 1939 roku 38 pocztowców rozstrze-



lano na Zaspie. Ich śmierć wpisywała się w zaplanowaną akcję niszczenia polskiej inteligencji i elit. Poczta Polska, podobnie jak Westerplatte, była ostoją polskości, a jej obrona i męczeństwo na trwałe zapisały się w narodowej pamięci.

Gedania i „Republik Polen” — trzeci bastion

Stadion Klubu Sportowego „Gedania”, kościół św. Stanisława i akademik Bratniak były centrum polskości w gdańskim Wrzeszczu. Niemcy oznaczyli tę dzielnicę na planie miasta jako „Republik Polen” i przygotowali cztery stanowiska ciężkich karabinów maszynowych, by wraz z potrzebą zmieścić ją z powierzchni ziemi. Polscy studenci z Bratniaka tworzyli grupy obronne, barykadowali wejścia, ale wielu z nich aresztowano jeszcze przed 1 września, co sparaliżowało przygotowania. Gedania była nie tylko klubem sportowym, ale i miejscem spotkań Polaków, a także Żydów — symbolem otwartości i oporu wobec germanizacji. Choć nie doszło tam do walk na miarę Westerplatte czy Poczty Polskiej, stadion pozostał symbolicznym miejscem — świadectwem tego, że Polacy chcieli bronić swojej tożsamości nawet w codziennym życiu sportowym i akademickim.

KL Stutthof — „dno niemieckiej historii”

1 września 1939 roku rozpoczęły się masowe aresztowania Polaków w Gdańsku. Trafiali oni najpierw do Victoria



Schule, a potem do budującego się obozu w Stutthofie. To właśnie tam zapadły wyroki policyjnych sądów doraźnych; 11 stycznia i 22 marca 1940 roku rozstrzelano łącznie 89 osób, w tym księży, nauczycieli, polityków i działaczy społecznych. Wspomnienia więźniów i relacje rodzin ukazują ogrom cierpienia: bicie, głód, upokorzenia.

„NA DNIE NIEMIECKIEJ HISTORII JEST KL STUTTHOF — 2077 DNI KAŻNI, ZORGANIZOWANEJ I PEDANTYCZNIE ROZLICZANEJ” — PISAŁ NIEDAWNO ZNANY WYDAWCA, PUBLICYSTA I DZIENNIKARZ MAREK FORMELA.

Obóz, w którym zginęło ponad 65 tysięcy osób, stał się symbolem planowej zagłady. Dziś pamięć o Westerplatte, Poczcie Polskiej i Gedanii spleta się z martyrologią Stutthofu, tworząc dramatyczny obraz losów Polaków w Gdańsku — od pierwszych strzałów wojny po masowe egzekucje i obozy śmierci.

OPR. NA PODSTAWIE „GAZETY GDAŃSKIEJ” JAN BERDYCKI

**Nowy przedmiot niezgody**

Rozpoczynający się rok szkolny 2025/2026 wprowadza do polskich szkół nowy przedmiot: edukację zdrowotną. Na pierwszy rzut oka wydaje się to zmianą logiczną i potrzebną. Dzieci i młodzież na masową skalę borykają się z problemami psychicznymi, z uzależnieniami cyfrowymi, z brakiem ruchu i niewłaściwymi nawykami żywieniowymi. Ministerstwo Edukacji pod rządami minister Nowackiej wpadło więc na pomysł, aby przygotować młodych ludzi do życia, jak powiada minister, „w nowoczesnym świecie”, cokolwiek to znaczy. Oficjalne dokumenty ministerialne mówią więc o „zaawansowanych kompetencjach” w trosce o zdrowie fizyczne, psychiczne, społeczne i środowiskowe. Nowy przedmiot ma też kształcić krytyczne myślenie i umiejętność podejmowania zdrowotnych decyzji. Z perspektywy ministerialnych folderów, z medialnych zajęwek i wypowiedzi resortowych ekspertów brzmi to atrakcyjnie. Jednak za tym hasłem kryje się w mojej ocenie, i nie tylko, znacznie więcej. I właśnie to „więcej” stało się osią sporu, który w ostatnich miesiącach rozgrzał rodziców, Kościół i organizacje społeczne.

Na co liczy resort edukacji?

Ważnym punktem zapalnym okazała się najpierw kwestia zapisu dzieci na ten przedmiot. Edukacja zdrowotna jest formalnie nieobowiązkowa, ale działa na zasadzie opt-out. To oznacza, że wszystkie dzieci są automatycznie zapisane, a rodzic, jeśli chce je wypisać, musi do 25 września złożyć pisemną rezygnację. Po tej dacie uczestnictwo staje się obowiązkowe do końca roku. W praktyce więc nie rodzic decyduje o zgodzie, lecz państwo uznaje ją za udzieloną z góry, o ile nie nastąpi sprzeciw. Oczywiście byłoby lepiej, aby nie domniemywać zgody rodziców, ale o nią poprosić.

Wówczas rodzic musiałby taką decyzję podjąć świadomie, po analizie treści programowej, po dyskusji w rodzinie. Natomiast w tej formule mniej świadomy lub zapracowany rodzic może wcale nie zainteresować się przedmiotem, nie zgłosić sprzeciwu na czas, nie wiedzieć do końca, o co w nim chodzi. A gdy już to do niego dotrze, to będzie za późno.

Cóż to sygnał alarmowy, że szkoła nie tylko chce uczyć, jak dbać o zdrowie, ale też wchodzi w obszar moralności, który do tej pory należał do rodziców, rodziny i Kościoła. Konferencja Episkopatu Polski jednoznacznie ostrzega katolickich rodziców, że w nowym przedmiocie pojawiają się treści niezgodne z wiarą uczniów będących katolikami.

rwaniu od moralności, pouczane o możliwości okaleczenia narządów płciowych w ramach tak zwanej tranzycji. Dzieci spotkają się też z podważaniem tradycyjnych ról kobiety i mężczyzny oraz obrazu kobiecości i męskości, normalizowaniem homoseksualizmu i innych orientacji, jak transpłciowość, cispłciowość itp., z wprowadzaniem

Nauczyciele od edukacji zdrowotnej

Kolejna wątpliwość dotyczy kadr. Ordo Iuris, analizując rozporządzenie, wskazuje na obniżenie wymagań wobec nauczycieli. Edukację zdrowotną mogą prowadzić nie tylko pedagodzy z przygotowaniem psychologicznym czy rodzinnym, ale także nauczyciele biologii, przyrody czy wychowania fizycznego. W efekcie osoby bez odpowiednich kompetencji będą decydować o sposobie przekazywania najbardziej wrażliwych treści. Instytut ostrzega również przed możliwością włączania do zajęć organizacji pozarządowych i aktywistów o niejasnym systemie wartości i nieprzejrzystym światopoglądzie, których programy edukacyjne od lat budzą kontrowersje. W ich ocenie oznacza to „outsourcing wychowania”, w którym szkoła przestaje być neutralna.

Tylko jedna opcja

Argumenty te wpisują się w szerszy katalog obaw. Po stronie moralnej można też wskazać na poważną groźbę relatywizacji norm. Na przykład zamiast mówić o wierności, małżeństwie i odpowiedzialności, edukacja zdrowotna wprowadza takie kategorie jak absolutna wolność wyboru, decydowanie według własnego widzimisię i kult przyjemności i egocentryzmu. Poza tym nowy przedmiot ignoruje naukę Kościoła i może podważyć katechezę, tworząc rozdzźwięk między szkołą a wiarą wyniesioną z domu i z lekcji religii. W sensie duchowym i moralnym, muszę to mocno podkreślić jako etyk, obawa dotyczy odcięcia młodych ludzi od aretologicznego i aksjologicznego zaplecza, tak ważnego w wychowaniu moralnym człowieka, i zastąpienia go językiem wyborów indywidualnych – bez wskazania celu i sensu, jakim jest budowanie więzi i odpowiedzialności za drugiego. Wreszcie w wymiarze światopoglądowym

wym uważam, że reforma jest absolutnie chybiona, ponieważ ten przedmiot próbuje narzucić jedną wizję człowieka i rodziny, marginalizując pluralizm opcji światopoglądowych i odbierając rodzicom priorytetowe prawo do decydowania o wychowaniu swoich dzieci.

„Urojeniówka” czy racjonalność

Czy zatem edukacja zdrowotna jest niebezpieczna? Owszem, w tym wydaniu zdecydowanie tak. Nie można bowiem edukować i „chronić” dzieci kosztem ich niewinności ani pod pozorem profilaktyki wprowadzać do szkół ideologicznych eksperymentów. Moim zdaniem ta reforma ma na celu wykorzystanie szkoły, pod płaszczykiem troski o zdrowie, aby ta kształtowała odgórnie przyjęty, określony światopogląd o proveniencji liberalno-materialistycznej, eliminując z jego formowania rodziców i rodziny. Tylko że to nie jest już edukacja, lecz ordynarna inżynieria społeczna.

Istota sporu polega więc na tym, kto, gdzie i według jakiej przyjętej antropologii i etyki ma mówić młodym o człowieku i jego rozwoju. Szkoła, państwo, organizacje pozarządowe? A może dom, rodzice, Kościoły czy związki wyznaniowe, do których wiele dzieci należy? To pytanie ma głęboki sens, ponieważ chodzi de facto o to, kto ma prawo definiować wartości, które będą kształtować następne pokolenie. Dla jednych edukacja zdrowotna jest koniecznym krokiem ku nowoczesności. Dla innych jest niebezpiecznym powiązaniem profilaktyki z ideologią. I dlatego właśnie na początku nowego roku szkolnego warto zadać sobie pytanie, czy ten spór to faktycznie, cytuję minister Nowacką, „obrzydliva urojeniówka szurii” czy może realna troska o polskie dzieci i o przyszłość polskiej szkoły.

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA



Sądzę, że ministerstwo właśnie na to liczy. Poza tym wielu rodziców odbiera taki sposób zapisu dzieci na edukację zdrowotną jako ograniczenie ich prawa do wychowania i próbę przeniesienia ciężaru decyzyjnego z rodziny na szkołę, co nie jest zgodne z Konstytucją, ponieważ to rodzice mają pierwszeństwo w wychowaniu dzieci, a model przyjęty przez resort jest odwróceniem tej zasady.

Nie ma męża ani żony

Drugi zarzut dotyczy zakresu treści. W podstawie programowej tego przedmiotu znalazło się miejsce nie tylko na aktywność fizyczną, odżywianie czy higienę, ale także na edukację seksualną i szeroko rozumiane „wartości i postawy” czy „zdrowie społeczne”. Dla wielu rodzi-

Osobiście widzę również te zagrożenia i podzielałam obawy. Konkretnie na czym one polegają? Wymienię kilka: wizja seksualności oderwana od małżeństwa i rodzicielstwa, język tożsamości płciowych, narracja genderowa, wprowadzanie dzieci w zbyt intymne tematy w młodym wieku. Na przykład w klasie IV dzieci dowiedzą się, że masturbacja to „norma medyczna”, praktykowanie homoseksualizmu niczym nie różni się od współżycia małżeńskiego, a aborcja jest zwykłym świadczeniem medycznym. Poprzez zbyt szczegółowe dla 10-12 latków treści dzieci będą mocno konfrontowane z tematami przemocy seksualnej, seksualizowane przez nadmierne skupianie się na intymności w ode-

ich w praktykę seksu zamiast nauki o wstrzemięźliwości, promowaniem aktywności seksualnej u młodzieży, antykoncepcji postrzeganej jako zachęta do seksu. Co ciekawe, w nowym rozporządzeniu nie ma ani razu wprowadzonego pojęcia „żona i mąż”. Taka edukacja według mnie, także jako diagnosty i terapeuty psychopedagogicznego, może prowadzić do zaburzeń w okresie dojrzewania, budząc w dzieciach niepokój zamiast bezpieczeństwa, oraz może pogłębiać problemy i kryzysy natury psychicznej. Słusznie więc w swoim apelu biskupi proszą katolickich rodziców, by nie wyrażali zgody na udział dzieci, wskazując, że „nie wolno ryzykować tożsamością i duchowym rozwojem najmłodszych”.

Na świecie jest wiele dzieci dotkniętych tragedią. Jedne straciły swoich rodziców w tragicznym wypadku, drugie mieszkają wpatologicznych domach, a jeszcze inne są porzucane i trafiają do domów opieki społecznej. Na ratunek czasem przybywa najbliższa rodzina, która zostaje rodziną zastępczą. Tak było w przypadku Dominiki i jej brata Karola.

Matka wyjechała za pracę i nie wróciła

Mama Dominiki i jej brata wychowywała ich sama. Jej partner, ojciec dzieci, nigdy nie uznał ich jako swoje. Z domu wyprowadził się tuż po narodzinach syna. Kiedy dziewczynka miała 4 lat, a jej brat 3, ich mama postanowiła wyjechać do pracy do Niemiec. Obiecywała, że jak tylko znajdzie dobrą pracę i mieszkanie, to wróci po nie. Zostawiła je pod opieką swojej mamy, a babci dzieci. Początkowo pisała listy, wysyłała trochę pieniędzy, jednak z czasem kontakty słabły. Po dwóch latach kobieta wyszła za mąż i zerwała z rodziną w Polsce.

– Mamę pamiętam jak przez mgłę... Miałam kilka lat, jak widziałam ją ostatni raz. Zostało mi po niej kilka zdjęć – opowiada Dominika. – Początkowo czekałam na nią, pamiętam, że wciąż pytałam babcię, kiedy mama wróci... Plakałam, kiedy w przedszkolu dzieci dawały kwiatki swoim mamom, a ja nie miałam komu ich podarować. Babcia przychodziła na wszystkie imprezy w przedszkolu i szkole, ale to nie było to. Ja chciałam, jak inne dzieci, mieć mamę... Brat nie pamiętał jej wcale, w jego życiu byliśmy zawsze babcią i ja.

Babcia została ich opiekunem. Matka rzekła się praw rodzicielskich, nie chciała mieć kontaktów ze swoimi dziećmi. W Niemczech miała swoją rodzinę: męża i troje dzieci.



Pani Irena z prawnuczką Agnieszką

– Babcia była ojcem, matką i babcią – dla nas była wszystkim – opowiada Dominika. – Zawsze była dobrym człowiekiem, dbała o nas, dawała miłość i bezpieczeństwo. Wychowała nas na przyzwoitych ludzi.

Dominika i Karol skończyli szkołę, poszli do pracy. Dominika wyszła za mąż i jest mamą 2-letniego Jasia. Babcia Irena jest zakochana w swoim prawnuku i nie ma dnia, żeby nie odwiedziła rodziny wnucz-

partnera. To ona była powiernikiem moich sekretów, kibicowała mojemu związkowi z Krzyskiem, a kiedy dowiedziała się, że jestem w ciąży, popłakała się ze szczęścia. Czasami wydaje mi się, że jest staro-

BABCIA STWORZYŁA IM CUDOWNY DOM

DOMINIKĘ I JEJ BRATA WYCHOWAŁA BABCIA.
– NASZA BABCIA TO CUDOWNY CZŁOWIEK – ANIOŁ
W LUDZKIEJ POSTACI. JEST NIE TYLKO POCIESZYCIELKĄ
I PRZYJACIÓŁKĄ, KTÓRA ZAWSZE MA W DOMU ŚWIEŻO
UPIECZONE CIASTO, GARŚĆ DOBRYCH RAD I CIEPŁE
SŁOWO. ONA JEST RÓWNIEŻ INSPIRACJĄ I WZOREM DO
NAŚLADOWANIA – ZAPEWNIĄ WNUCZKA PANI IRENY.

Kochana babcia Irena

Babcie są nie tylko od rozpieszczania. Potrafią również nauczyć – więcej niż szkoła, książki czy internet. Ich bogate życiowe doświadczenie sprawia, że często są ekspertkami w każdej dziedzinie. Chociaż nie mają doktoratu, warto słuchać ich rad i je stosować.

ki. Chętnie chodzi na spacer z Jasiem i pomaga mu poznawać świat.

– Dla nas babcia to z jednej strony zwykła kobieta, ale z drugiej wielka bohaterka – tłumaczy Dominika. – Silna, mądra i dobra. Wie, jak ugotować pyszny obiad, mieć piękne włosy i zdobyć wymarzonego

świecka i nie zna życia. Ale prawda jest taka, że ona to wszystko już ma za sobą i wie więcej, niż mogę sobie wyobrazić. Oczywiście każda z nas sama musi przeżyć swoje życie, popełnić błędy i wyciągnąć z nich konsekwencje. Warto jednak czasami spojrzeć na swoją babcię i uczyć się od niej.

To może wiele ułatwić. Mi dało szansę na stworzenie cudownej rodziny! Gdyby nie babcia, mogłabym trafić do domu dziecka i iść na złą drogę...

Babcia Irena ma 67 lat, ale energii można jej pozazdrościć. Wciąż aktywna: jeździ na rowerze, podróżuje, chętnie spotyka się znajomymi. Jej spiżarnia pełna jest przetworów, sama robi dżemy, sałatki z różnych warzyw, kisi kapustę i robi wspaniałą nalewkę z porzeczki.

– Zawsze ze wzruszeniem patrzę, z jaką powagą i miłością traktuje zwykły chleb. Ona rozumie, co to znaczy głód, i pamięta czasy, kiedy nie można było po prostu kupić sobie jedzenia za grosze o każdej porze dnia czy nocy – mówi Dominika. – Zamiast wyrzucać stare ubrania, ceruje je i przerabia, tak żeby nic się nie zmarnowało. Uważność, rozsądek i troska są dla niej normalne i oczywiste.

Rodzina dla niej jest najważniejsza

Rodzeństwo zawsze mogło polegać na swojej babci. To ona nauczyła wnuków szacunku do starszych i chorych ludzi, wpoila im miłość do życia, świata. Pokazała, że nie warto żywić nienawiści do innych ludzi – nawet do matki, która ich zostawiła. Namówiła nawet Dominikę, żeby wysłała jej zaproszenie na ślub... Niestety matka nie przyjechała, zadzwoniła jedynie z życzeniami.

– Nie chciałam wysłać tego zaproszenia, ale jednocześnie liczyłam, że jak je otrzyma, to może przyjdzie zobaczyć mnie w tym ważnym dniu – opowiada. – Kiedy babcia błogosławiła mnie przed ślubem, popłakałam się. Wszystkie wspólne chwile: jak opatrywała moje poranione kolano, jak uczyła tabliczki mnożenia, wybierała sukienkę na studniówkę czy potem do ślubu wróciły... Jej oczy też były pełne łez. Moja babcia to mój anioł. Matka nie przyjechała na mój ślub... Nawet idąc do ołtarza, szukałam jej wzro-

kiem... Nie było jej przez ponad 20 lat mojego życia. Zadzwoniła kilka dni po ślubie z życzeniami i powiedziała, że jak przyjedzie do Polski na wakacje, to mnie odwiedzi. Minęły dwa lata. Nie czekam już na nią... Mam przecież przy sobie kogoś, na kogo w każdej sytuacji mogę liczyć i kto mnie kocha bezinteresownie. Odkąd jestem mamą, nie wyobrażam sobie, że mogłabym zostawić swoje dziecko. Nie umiałabym żyć gdzie daleko, nie widząc, jak rośnie, nie będąc przy nim w ważnych momentach życia.

Babcia stworzyła im bezpieczny dom

Bywały dni w życiu Dominiki, Karola i ich babci, kiedy było trudno. Czasem brakowało pieniędzy, czasem rodzeństwo dokuczały dzieci w szkole, był też czas młodzieńczego buntu. Babcia Irena jednak nie pozwalała nigdy, by wnuki czuli się gorsze.

– Babcia nie pozwalała nam na płacz i użalanie się nad sobą. Mówiła, że to kusząca perspektywa i łatwo jej ulec, ale to nie prowadzi do niczego dobrego – mówi Dominika. – Babcia zawsze była gotowa mnie wysłuchać i przytulić. Nigdy nie goniła do roboty, kiedy miałam momenty załamania. Jeżeli potrzebowałam się wypłakać, mogłam to zrobić na jej ramieniu. Zawsze jednak powtarzała, że dobrze jest się czymś zająć. Jeżeli w danej chwili żadne rozwiązanie nie przychodziło nam do głowy, nie ma sensu tracić czasu na bezowocne rozmyślenia. Praca i podjęcie działania nie tylko pomogą oderwać myśli, ale również przyniosą pozytywne skutki. Porządki, gotowanie czy wolontariat sprawia, że zamiast czuć się nieszcześliwi, czujemy się potrzebni i wartościowi. Cała nasza babcia. Ona jest naprawdę niezwykłą kobietą. Babciu, dziękujemy ci za wszystko. Jesteś naszym najlepszym aniołem, babcią i mamą. Nie każdy ma takie szczęście jak my.

JOANNA KARZYŃSKA

j.karzyńska@gazetaolsztynska.pl

**Dwa wieki ze stetoskopem**

Tradycyjny stetoskop wynaleziony został w 1816 roku. Służy do osłuchiwania wnętrza ciała i od ponad dwóch stuleci jest niezbędnym elementem wyposażenia każdego lekarza. Teraz zespół naukowców z Wielkiej Brytanii zaprojektował zaawansowane technologicznie urządzenie z funkcjami AI, które może niemal natychmiast diagnozować niewydolność serca, wady zastawek serca i zaburzenia rytmu serca.

Nowy stetoskop opracowany przez naukowców z Imperial College London i Imperial College Healthcare NHS Trust może analizować drobne różnice w rytmie serca i przepływie krwi, niewykrywalne dla ludzkiego ucha, a jednocześnie wykonywać szybkie EKG. Szczegóły przełomu, który może przyspieszyć wczesną diagnostykę tych trzech schorzeń, zostały zaprezentowane tysiącom lekarzy podczas dorocznego kongresu Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego w Madrycie, największej na świecie konferencji kardiologicznej.

Im wcześniej, tym łatwiej

Wczesna diagnoza ma kluczowe znaczenie w przypadku niewydolności serca, wad zastawek serca i zaburzeń rytmu serca, umożliwiając ich wcześniejsze wykrycie u osób potrzebujących leków ratujących życie, zanim staną się niebezpieczne. W badaniu testującym stetoskop AI, obejmującym około 12 tysięcy pacjentów z 200 przychodni lekarskich w Wielkiej Brytanii, przyrzano się osobom z objawami takimi jak duszność lub zmęczenie.

U osób badanych za pomocą nowego narzędzia prawdopodobieństwo zdiagnozowania niewydolności serca było dwukrotnie wyższe w porównaniu z podobnymi pacjentami, którzy nie zostali przebadani za pomocą tej technologii.

U pacjentów prawdopodobieństwo zdiagnozowa-

Fot. Zbigniew Wozniak



SUPERSTETOSKOP NA POWAŻNE CHOROBY SERCA

BRYTYJSKY LEKARZE STWORZYLI STETOSKOP, KTÓRY OPARTY JEST NA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI (AI), DZIĘKI CZEMU MOŻE WYKRYWAĆ POWAŻNE CHOROBY SERCA W 15 SEKUND! TO ULEPSZONĄ, A WCIĄŻ PODSTAWOWE NARZĘDZIE MEDYCZNE UMOŻLIWIA DIAGNOZOWANIE NIEWYDOLNOŚCI SERCA, WAD ZASTAWEK SERCA I ZABURZEŃ RYTMU SERCA.

nia migotania przedsionków — nieprawidłowego rytmu serca, który może zwiększać ryzyko udaru — było trzykrotnie wyższe. U tych osób prawie dwukrotnie częściej diagnozowano chorobę zastawek serca, czyli stan, w którym jedna lub więcej zastawek serca nie funkcjonuje prawidłowo.

— Konstrukcja stetoskopu nie zmieniła się od 200 lat — aż do teraz — mówi dr Patrik Bächtiger z Narodowego Instytutu Serca i Płuc Imperial College London oraz funduszu opieki zdrowotnej NHS Imperial College. — To niesamowite, że inteligentny stetoskop może być użyty do 15-sekundowego badania, a następnie AI może szybko dostarczyć wynik

wskazujący, czy ktoś ma niewydolność serca, migotanie przedsionków czy chorobę zastawek serca.

Urządzenie, wyprodukowane przez kalifornijską firmę Eko Health, ma wielkość karty do gry. Umieszcza się je na klatce piersiowej pacjenta, by wykonać zapis EKG sygnałów elektrycznych z jego serca, a zainstalowany w nim mikrofon rejestruje dźwięk krwi przepływającej przez serce. Informacje te są następnie przesyłane do chmury — bezpiecznego internetowego obszaru przechowywania danych — gdzie są analizowane przez algorytmy sztucznej inteligencji, które potrafią wykryć subtelne problemy z sercem, nieuważalne dla człowieka.

Wynik testu, wskazujący, czy pacjent powinien zostać oznaczony jako osoba zagrożona jedną z trzech chorób, jest przesyłany do smartfona.

A jednak jest i ryzyko...

Przełom niesie ze sobą element ryzyka, ponieważ istnieje większe prawdopodobieństwo, że osoby zostaną błędnie poinformowane o możliwości wystąpienia jednej z chorób, podczas gdy w rzeczywistości jej nie mają. Naukowcy podkreślili, że stetoskop oparty na sztucznej inteligencji powinien być używany u pacjentów z objawami podejrzenia problemów z sercem, a nie do rutynowych badań u zdrowych osób. Może on jednak również ratować ży-

cie, a przy okazji pieniądze, diagnozując pacjentów znacznie wcześniej.

— Większość osób z niewydolnością serca jest diagnozowana dopiero po przybyciu na miejsce, na ostrym dyżurze w stanie ciężkim — uważa dr Mihir Kelshiker, również z Imperial College. — To badanie pokazuje, że stetoskopy z obsługą sztucznej inteligencji mogą to zmienić, dając lekarzom rodzinny szybkie i proste narzędzie do wcześniejszego wykrywania problemów, dzięki czemu pacjenci mogą szybciej uzyskać odpowiednie leczenie.

— Dzięki wcześniejszej diagnozie pacjenci mogą uzyskać dostęp do leczenia, którego potrzebują, aby żyć dłużej i lepiej — twierdzi z kolei dr Sonya Babu-Narayan, dyrektor kliniczna British Heart Foundation, która współfinansowała badania wraz z Narodowym Instytutem Badań nad Zdrowiem i Opieką (NIHR).

— To narzędzie może być prawdziwym przełomem dla pacjentów, w momencie gdy trafi bezpośrednio w ręce lekarzy rodzinnych. Stetoskop z obsługą sztucznej inteligencji daje lokalnym lekarzom możliwość wcześniejszego wykrywania problemów, diagnozowania pacjentów w społeczności i rozwiązywania niektórych z głównych przyczyn zgonów w społeczeństwie — podsumowuje stan badań na dziś prof. Mike Lewis, dyrektor naukowy ds. innowacji w NIHR.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

Korzystałam z „The Guardian”.

ZAP-X z dofinansowaniem NFZ

18 lipca 2025 r. procedury dotyczące żyroskopowej tele-radioterapii stereotaktycznej zostały ujęte w wykazie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego. W praktyce oznacza to, że zabiegi z wykorzystaniem technologii ZAP-X są już refundowane. Rozporządzenie ministra zdrowia z 10 czerwca 2025

r. zmienia wcześniejszy akt prawny z 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego i wprowadza refundację dla terapii z wykorzystaniem urządzenia ZAP-X. Ministerstwo zdrowia uczyniło kolejny miłowy krok w kierunku nowoczesnego leczenia pacjentów z chorobami głowy, mózgu i szyi. Metoda ta jest wykorzystywana i będzie refundowana w wielu schorzeniach, nie tylko nowotworowych. Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw 17 czerwca 2025 r.

Przypomnijmy: w kwietniu br. w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Olsztynie (USK) uruchomiono pierwszy w Polsce Ośrodek Radiochirurgii Mózgu, Głowy i Szyi oparty na platformie do radiochirurgii żyroskopowej ZAP-X. To nowoczesny system radiochirurgiczny, umożliwiający precyzyjne leczenie guzów mózgu oraz zmian w obrębie głowy i szyi bez konieczności zabiegu chirurgicznego.

— Dzięki inicjatywie Uniwersytetu Warmińskiego-Mazurskiego mamy dziś możliwość dyskusji o najnowszych rozwiązaniach w świecie w zakresie radiochirurgii. ZAP-X to urządzenie, które da nam dużą dostępność w zakresie najnowszych terapii, stosowanych już dziś w Europie Zachodniej i w Stanach Zjednoczonych — mówi wtedy nie bez dumy Bogdan Włodarczyk, dyrektor USK.

— W nasze ślady poszedł ośrodek w Gdańsku, co oznacza, że w tej chwili na całą Polskę są dwa takie ośrodki.

Jak jednak twierdzą specjaliści, ZAP-X praktycznie może stanąć w każdym miejscu Polski — wręcz w galerii handlowej! Nie potrzebuje bunkrów, zabezpieczeń i specjalistycznych oddziałów. To lekarze i zespół medyczny decydują o jego wykorzystaniu w terapii pacjentów, a nie ograniczenia infrastrukturalne czy technologiczne danej placówki. Dzięki wprowadzeniu refundacji w przypadku zabiegów z wykorzystaniem przełomowej technologii ZAP-X w ciągu nadchodzących lat wszyscy potrzebujący pacjenci będą mieli dostęp do leczenia tą metodą. I to jest bardzo dobra wiadomość!

MMB



Co, gdzie, kiedy?

REPERTUAR HELIOS

Piątek, 5 września

OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 12:30, 14:00, 15:30, 17:00, 18:30, 20:00, 21:30; EDEN / napisy: 13:30, 17:30, 19:30; EDDINGTON / napisy: 14:15, 19:00; PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 12:50, 15:15, 17:45; ZNIKNIĘCIA / napisy: 16:45, 19:45; O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 12:40, 15:00, 17:15; VINCI 2: 20:10; SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 12:00, 14:30; PAŃSTWO ROSE / napisy: 18:00; ZŁODZIEJ Z PRZYPADKU / napisy: 12:15, 20:30; NE ZHA 2. W KRAINIE POTWORÓW / familijny / dubbing: 14:45; F1 / napisy: 20:20; SORRY, BABY / napisy: 16:30

Sobota, 6 września

TEŚCIOWIE 3: 19:30; OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 10:20, 11:20, 12:30, 14:30, 15:30, 17:30, 18:30, 20:30, 21:30; EDEN / napisy: 13:15, 17:00, 19:45; EDDINGTON / napisy: 13:45, 19:00; PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 11:45, 14:10, 15:20; ZNIKNIĘCIA / napisy: 15:10, 20:45; O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 10:30, 12:45, 15:00, 17:15; VINCI 2: 17:45; SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 10:10, 13:00; PAŃSTWO ROSE / napisy: 11:10, 18:45; ZŁODZIEJ Z PRZYPADKU / napisy: 16:15, 21:15; NE ZHA 2. W KRAINIE POTWORÓW / familijny / dubbing: 12:00; F1 / napisy: 20:00; SORRY, BABY / napisy: 16:30

Niedziela, 7 września

TEŚCIOWIE 3: 16:15; OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 10:15, 10:50, 11:20, 13:20, 14:30, 17:30, 18:30, 20:30, 21:30; EDEN / napisy: 13:10, 17:00, 19:15; EDDINGTON / napisy: 13:45, 19:00; PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 10:40, 14:00, 15:15; ZNIKNIĘCIA / napisy: 19:30, 21:00; O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 10:30, 12:45, 15:00, 17:15; VINCI 2: 18:15; SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 10:20, 13:00; PAŃSTWO ROSE / napisy: 11:10, 17:45; ZŁODZIEJ Z PRZYPADKU / napisy: 15:45, 20:15; NE ZHA 2. W KRAINIE POTWORÓW / familijny / dubbing: 12:30; F1 / napisy: 20:00; SORRY, BABY / napisy: 16:30

REPERTUAR AWANGARDA

Piątek, 5 września

„Sorry, Baby” - prod. USA, Francja : godz. 17.45; „Państwo Rose” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 17.45; „Moi synowie” - prod. Belgia, Francja : godz. 18.00; „Eden” - prod. USA : godz. 19.45; „Amadeusz” - prod. USA, Francja, Włochy : godz. 19.45; „Trzy miłości” - prod. Polska : godz. 20.00

Sobota, 6 września

„Przyjaciółki” - prod. Francja : godz. 16.00; „Diamenty” - prod. Włochy : godz. 16.00; „Sorry, Baby” - prod. USA, Francja : godz. 16.00; „Moi synowie” - prod. Belgia, Francja : godz. 18.00; „Państwo Rose” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 18.00; „Teściowie 3” - prod. Polska : godz. 18.15; „Amadeusz” - prod. USA, Francja, Włochy : godz. 19.45; „Eden” - prod. USA : godz. 20.00; „Trzy miłości” - prod. Polska : godz. 20.00

Niedziela, 7 września

„Przyjaciółki” - prod. Francja : godz. 16.00; „Diamenty” - prod. Włochy : godz. 16.00; „Sorry, Baby” - prod. USA, Francja : godz. 16.00; „Moi synowie” - prod. Belgia, Francja : godz. 18.00; „Państwo Rose” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 18.00; „Teściowie 3” - prod. Polska : godz. 18.15; „Amadeusz” - prod. USA, Francja, Włochy : godz. 19.45; „Eden” - prod. USA : godz. 20.00; „Trzy miłości” - prod. Polska : godz. 20.00

REPERTUAR MULTIKINO

Piątek, 5 września

OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 10:00, 11:00, 12:15, 13:00, 14:05, 15:15, 16:00, 17:10, 18:15, 19:00, 20:15, 21:20, 23:15; PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 10:00, 12:30, 15:00, 17:30; EDEN / napisy: 17:50, 20:30, 23:15; EDDINGTON / napisy: 17:00, 20:10; ZNIKNIĘCIA / napisy: 15:40, 18:30, 20:45, 22:30; BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 10:20, 12:00, 13:40, 15:20; O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 10:00, 13:30, 15:45; TRZY MIŁOŚCI: 17:20; NE ZHA 2. W KRAINIE POTWORÓW / familijny / dubbing: 10:25, 14:15; VINCI 2: 13:00, 18:00, 23:20; PAŃSTWO ROSE / napisy:

20:00; ZŁODZIEJ Z PRZYPADKU / napisy: 19:40, 22:10; TOGETHER / napisy: 12:30; FANTASTYCZNA 4: PIERWSZE KROKI / dubbing: 11:40; JURASSIC WORLD: ODRODZENIE / dubbing: 10:05, 14:55; SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 10:15

Sobota, 6 września

OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 10:00, 11:00, 12:15, 13:00, 14:05, 15:15, 16:00, 17:10, 18:15, 19:15, 20:15, 21:15, 22:15; TEŚCIOWIE 3: 19:00; PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 10:20, 12:30, 14:20, 16:50; EDEN / napisy: 17:50, 20:45; EDDINGTON / napisy: 17:00, 20:10; ZNIKNIĘCIA / napisy: 18:00, 20:50, 22:10; BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 10:20, 12:00, 13:40, 15:20; O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 10:00, 12:45, 15:45; TRZY MIŁOŚCI: 17:20; NE ZHA 2. W KRAINIE POTWORÓW / familijny / dubbing: 11:10, 14:15; VINCI 2: 13:00, 20:30; PAŃSTWO ROSE / napisy: 18:15; ZŁODZIEJ Z PRZYPADKU / napisy: 19:40; TOGETHER / napisy: 21:15; FANTASTYCZNA 4: PIERWSZE KROKI / dubbing: 11:40; JURASSIC WORLD: ODRODZENIE / dubbing: 10:05, 14:55; SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 10:15; NIESAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK 2 / familijny / dubbing: 10:00

Niedziela, 7 września

OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 10:00, 11:00, 12:15, 13:00, 14:05, 15:15, 16:00, 17:10, 18:15, 19:15, 20:15, 21:15; TEŚCIOWIE 3: 19:00; PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 10:20, 12:30, 14:20, 16:50; EDEN / napisy: 17:50, 20:45; EDDINGTON / napisy: 17:00, 20:10; ZNIKNIĘCIA / napisy: 18:00, 20:50; BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 10:20, 12:00, 13:40, 15:20; O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 10:00, 12:45, 15:45; TRZY MIŁOŚCI: 17:20; NE ZHA 2. W KRAINIE POTWORÓW / familijny / dubbing: 11:10, 14:15; VINCI 2: 13:00, 20:30; PAŃSTWO ROSE / napisy: 18:15; ZŁODZIEJ Z PRZYPADKU / napisy: 19:40; TOGETHER / napisy: 21:15; FANTASTYCZNA 4: PIERWSZE KROKI / dubbing: 11:40; JURASSIC WORLD: ODRODZENIE / dubbing: 10:05, 14:55; SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 10:15; NIESAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK 2 / familijny / dubbing: 10:00

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

PRACA

dam pracę

POSZUKUJĘ pracowników ogólnobudowlanych, tzw. złotych rąček. Dobrze płacę. Możliwość współpracy na peł-

ny etat, ale również jako praca dodatkowa, 608-545-251

PRZYCHODNIA lekarska zatrudni rejestratorkę lub pielęgniarkę CV do 15.09.25 Olsztyn ul. Dworcowa 4A, biegła obsługa komputera

W gospodarstwie rolnym, wysokie zarobki, 695-616-300

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym tel 691-671-723

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

szukam pracy

POSPRZĄTAM, 508-537-552

GŁĘBOKO ZASMUCENI ŻEGNAMY

MIROŚŁAWA ŻUKOWSKIEGO

ŁEŚNICZEGO ŁEŚNICTWA DĘBOWO
I MIŁOŚNIKA MOCNEJ MUZYKI
ROCKOWEJ

ŻONIE BEACIE I CAŁEJ RODZINIE

SKŁADAMY WYRAZY
NAJGŁĘBSZEGO WSPÓŁCZUCIA

PRACOWNICY
NADLEŚNICTWA MRAĆCOWO

6725kewm-a-M

USŁUGI
POGRZEBOWEARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190p1-k-M



JUŻ OTWARTE! DOM POGRZEBOWY OLSZTYN-DYWITY

USŁUGI POGRZEBOWE • pogrzeby urnowe od 4800 zł

OFERUJEMY:

- * kremację w naszym krematorium
- * salę pożegnań z możliwością organizacji mszy pogrzebowej
- * nowoczesną chłodnię
- * trumny, urny
- * limuzynę pogrzebową marki Mercedes

Dom Pogrzebowy i Krematorium Drejka, Olsztyn, ul. Wadąska 50, tel. 48 731 108 108, e-mail: dompogrzebowy.olsztyn@gmail.com



312250tr-d-G



BOKSERZY OPANOWALI LIVERPOOL

BOKS Julia Szeremeta, wicemistrzyni olimpijska, rywalizację w mistrzostwach świata rozpocznie w niedzielę od drugiej rundy eliminacji. Wśród 554 bokserów z 68 krajów jest 19-osobowa reprezentacja Polski. Gospodarzem imprezy jest Liverpool.

Mistrzostwa w mieście Beatlesów odbędą się w 10 kategoriach wagowych, a wśród uczestników jest 17 medalistów (dziewięć pięściarek, ośmiu pięściarzy) ubiegłorocznego turnieju olimpijskiego, w tym wicemistrzyni Julia Szeremeta (57 kg). Polka w pierwszej rundzie miała tzw. wolny los, a w niedzielę powalczy ze zwyciężczynią pojedynku pomiędzy Japonką Satsuki Yoshizawa a Chiną Yan Cai.

Szeremeta to w Liverpoolu największa gwiazda polskiej kadry. Szkoleniowcem kobiet jest Tomasz Dylak, a mężczyźni trenuje Grzegorz Proksa. Warto zauważyć, że po raz pierwszy w zawodach tej rangi równocześnie rywalizować będą pięściarki i pięściarze. W przeciwnieństwie do Julii Szeremety, smak rywalizacji o mistrzostwo świata znają już Wiktoria Rogalińska, Aneta Rygielska, Agata Kaczmarska i Oliwia Toborek. Zresztą Toborek trzy lata temu wywalczyła srebro.

W PUCHARZE ŚWIATA POPRZEDZAJĄCYM ZAWODY W LIVERPOOLU REPREZENTACJA POLSKI ZDOBYŁA AŻ SIEDEM ZŁOTYCH MEDALI, CO DAŁO JEJ TRZECIE MIEJSCE W KLASYFIKACJI GENERALNEJ PŚ I JEST DOBRYM PROGNOZYSTYKIEM PRZED MŚ.

Po raz pierwszy w historii MŚ odbędą się pod auspicjami World Boxing, która jako jedyna światowa federacja w tej dyscyplinie uznawana jest przez MKOl. Nowe władze dla kobiet wprowadziły obowiązkowe testy płci. Z tego powodu na starcie w M&S Bank Arena zabrakło mistrzyń olimpijskich z Paryża - Algierki Imane Khelif i Tajwanki Lin Yu-



Julia Szeremeta, wicemistrzyni olimpijska z Paryża, teraz liczy na medal MŚ

-ting. Pierwsza nie chciała przejść badań, natomiast druga, która wolimpijskim finale pokonała Szeremetę, podobno im się poddała, ale nie otrzymała odpowiedzi od organizatorów.

Przepisy dotyczące obowiązkowych testów płci wprowadzono pod koniec maja. Ich zmiana nastąpiła po tym, jak szerokim echem odbiła się sprawa Khelif i Lin Yu-ting, dwóch pięściarek, które wcześniej nie zaliczyły testów płci i nie dostały zgody na start w mistrzostwach świata w 2023 roku. Wówczas światowym boksem amatorskim zarządzało Międzynarodowe Stowarzyszenie Boks (IBA). Było to m.in. podłożem konfliktu z MKOl, który dopuścił obie zawodniczki do turnieju olimpijskiego w Paryżu, uznając je za ofiary „nagłej i arbitralnej decyzji IBA”.

MKOl wykreślił IBA z rodziny olimpijskiej, decydując się na współpracę z World Boxing. Powołana w 2023 roku federacja wprowadziła reguły, które mają zapobiec w przyszłości podobnym incydentom.

Nowe przepisy stanowią, że federacje krajowe będą odpowiedzialne za testowanie i potwierdzanie płci biologicznej swoich reprezentantów powyżej 18. roku życia przed ich zgłoszeniem do zawodów za pomocą testu PCR lub funkcjonalnego medycznego odpowiednika testu genetycznego. Reprezentacje muszą teraz przedstawić certyfikat określający płeć chromosomową.

Nowe zasady w przypadku kobiet zostaną wdrożone właśnie podczas mistrzostw świata w Liverpoolu. Testy kwalifikacyjne wśród mężczyzn mają zostać wprowadzone 1 stycznia 2026 roku.

POLSKIE PIĘŚCIARKI PRZESZŁY BADANIA PŁCI W PIERWSZEJ POŁOWIE SIERPNIA W CENTRALNYM OŚRODKU MEDYCYNY SPORTOWEJ. KAŻDA Z NICH OTRZYMAŁA CERTYFIKAT PŁCI W JĘZYKU ANGIELSKIM WYMAGANY DO STARTU W MISTRZOSTWACH ŚWIATA.

W czwartek w pierwszych walkach eliminacyjnych zaprezentowała się czwórka białoczerwonych. Niestety, w wadze 75 kg Oliwia Toborek, srebrna medalistka sprzed trzech lat, jednogłośnie decyzją sędziów przegrała z Turczynką Busrą Isildar, a walki Wiktorii Rogalińskiej, Pawła Sulęckiego i Adama Tutaka odbyły się po oddaniu gazety do druku. Sportowe kanały Polsatu pokażą mistrzostwa świata w Liverpoolu. Stacją wiódącą będzie Polsat Sport Fight, ale najciekawsze pojedynki, w tym zwłaszcza te z udziałem Szeremety i innych Polaków, kibice będą mogli oglądać także na innych kanałach.

POLSCY MEDALIŚCI MŚ

Do tej pory polscy bokserzy 25 razy stawali na podium mistrzostw świata. Tytuły mistrzowskie wywalczyli Henryk Średnicki w kategorii 51 kg w Belgradzie (1978) oraz Karolina Michalczuk w wadze 54 kg w chińskim Ningbo. Polacy łącznie zdobyli trzynaście krążków (1-3-9), a koleżanki z dru-

żyny narodowej ustępują im jednym miejscem na podium (1-4-7). Mistrzostwa świata są organizowane od 1974 roku, dlatego na liście medalistów nie ma polskich mistrzów olimpijskich, którzy wielkie sukcesy odnosili w latach 50 i 60. XX wieku (Zygmunt Chychła, Kazimierz Paździor, Józef Grudzień, Marian Kasprzyk, Jerzy Kulej, Jan Szczepański).

>>> **Hawana, 1974 rok:** brąz - Zbigniew Kicka (67 kg)
>>> **Belgrad, 1978:** złoto - Henryk Średnicki (51 kg); brąz - Roman Gotfryd (57 kg), Jerzy Rybicki (71 kg)
>>> **Monachium, 1982:** srebro - Paweł Skrzecz (81 kg); brąz - Grzegorz Skrzecz (91 kg)
>>> **Reno (USA), 1986:** brąz - Tomasz Nowak (57 kg), Henryk Petrich (75 kg)
>>> **Moskwa, 1989:** brąz - Krzysztof Wróblewski (48 kg)
>>> **Berlin, 1995:** srebro - Robert Ciba (54 kg), Tomasz Borowski (75 kg)
>>> **Houston, 1999:** brąz - Andrzej Rżany (51 kg)
>>> **Bangkok, 2003:** brąz - Aleksy Kuziński (81 kg)

>>> **Podolsk (Rosja), 2005:** brąz - Beata Matek (75 kg)
>>> **Nowe Delhi (Indie), 2006:** srebro - Karolina Michalczuk (54 kg); brąz - Jagoda Karge (52 kg), Beata Matek (80 kg)
>>> **Ningbo (Chiny), 2008:** złoto - Karolina Michalczuk (54 kg)
>>> **Bridgetown (Barbados), 2010:** brąz - Karolina Michalczuk (54 kg), Karolina Graczyk (60 kg)
>>> **Qinhuangdao (Chiny), 2012:** srebro - Sandra Kruk (57 kg), Magdalena Wichrowska (64 kg); brąz - Karolina Michalczuk (51 kg)
>>> **Stambuł, 2022:** srebro - Oliwia Toborek (81 kg); brąz - Lidia Fidura (+81 kg).

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

SPRINTEM



PIŁKA RĘCZNA Zawodniczki Energi Startu Elbląg rozpoczęły sezon Superligi od wyjazdowej porażki z KPR Gminy Kobierzycze.

• **KPR Gminy Kobierzycze – Energa Start Elbląg 34:29 (18:14)**

START: Pentek, Suliga – Kozłowska 9, Zych 7, Wicik 4, Grabińska 3, Pahrabitskaya 2, Szczepaniak 2, Masalova 1, Tarczyluk 1, Peplińska, Chwojnicka, Kuźmińska

Elbląski Start meczem z Kobierzycami pod koniec maja zakończył poprzedni bardzo udany sezon, plasując się na czwartym miejscu w tabeli, które zagwarantowało udział w europejskich pucharach. Tak się złożyło, że z tym samym rywalem elblązanki zaczęły nowy sezon. Niestety, Kobierzycze ewidentnie nie leżą Starowi, o czym świadczą chociażby trzy porażki w czterech meczach w poprzednim sezonie. No i tym razem znowu się nie udało...

– Szwankowała nasza obrona, szczególnie w początkowej fazie spotkania. Na pewno nie możemy być zadowolone z liczby straconych goli – mówiła po meczu Joanna Kozłowska, rozgrywająca Startu. – Niepotrzebnie nałożyliśmy na siebie presję. Czujemy, że jesteśmy dobrze przygotowane do sezonu, a trenerka Magdalena Stanulewicz ma pomysł na nasz zespół. W niedzielne popołudnie w Biłgoraju elblązanki rozegrają mecz z Galiczką Lwów, a we własnej hali pojawią się 13 września.

• **Pozostałe wyniki 1. kolejki:** Piotrcovia Piotrków Trybunalski – Galiczanek Lwów 38:23, Zagłębie Lubin – Piłka Ręczna Koszalin 39:26, Enea MKS Gniezno – Sośnica Gliwice 32:27.

PÓŁFINAŁ NIE DLA IGI ŚWIĄTEK

TENIS\\\\ O wszystkim zdecydował serwis - przyznała Iga Świątek po porażce 4:6, 3:6 z Amandą Anisimovą w ćwierćfinale wielkoszlemowego turnieju US Open w Nowym Jorku. W półfinale kolejną rywalką Amerykanki będzie Japonka Naomi Osaka.

W lipcu w finale Wimbledonu Anisimova zmierzyła się z Igą Świątek i kort opuściła cała we łzach, bo przegrała 0:6, 0:6. Polka zaliczyła wówczas szósty wielkoszlemowy triumf, natomiast dla Amerykanki był to pierwszy finał w imprezie tej rangi. „Nie ważne co stało się dzisiaj, możesz być z siebie i z tego, co zrobiłaś, bardzo dumna” - powiedziała wtedy polska tenisistka do zapłakanej rywalki, która bardzo szybko stanęła przed szansą do rewanżu. No i na korcie w Nowym Jorku szansę tę wykorzystała...

Anisimovej udało się więc rewanż za finał Wimbledonu, dzięki czemu w półfinale w nocy czwartku na piątek zagrała z Japonką Naomi Osaką, czyli podopieczną trenera Tomasza Wiktorowskiego, byłego szkoleniowca - jak ten świat mały - Igi Świątek. Polka, która przed rokiem występy na Flushing Meadows również zakończyła na ćwierćfinale, pozostanie wiceliderką rankingu WTA, a strata do prowadzącej Aryny Sabalenki zależy będzie od końcowego wyniku Białorusinki.

IGA ŚWIĄTEK,
TRENOWANA PRZEZ
BELGĘ WIM FISSETTE'A,
WYJEDZIE Z NOWEGO
JORKU Z POKĄŻNYM
CZEKIEM NA 860 TYS.
DOLARÓW - 660 TYS. ZA
SINGLA ORAZ 200 TYS. ZA
FINAŁ GRY MIESZANEJ.

Według Świątek łatwość, z jaką w Londynie pokonała Anisimovą, nie wpłynęła negatywnie na jej koncentrację przed środowym pojedynkiem. - Jeśli ktoś ma trochę wiedzy o tenisie, to wie, że wynik z Wimbledonu był zasługą mojej gry, ale też i tego, że Amanda nie zagrała wtedy

najlepiej. Tam różnica była duża, ale to nie jest tak, że zawsze będzie robić te same błędy. Wszyscy pracujemy i nikt nie zakładał, że kolejny mecz będzie wyglądał tak samo. Takie myślenie byłoby totalnie irracjonalne. Wiem, że to dobra zawodniczka i że gra dobry tenis, więc byłam gotowa na ciężkie spotkanie - przyznała Świątek.

Triumfatorka US Open z 2022 roku w obu setach rozpoczynała od przełamania i prowadzenia, ale w obu przypadkach szybko traciła przewagę, bo do głosu dochodziła Amerykanka, która rozstrzygnęła mecz na swoją korzyść 6:4, 6:3. Inna sprawa, że Anisimova tego dnia miała sporo szczęścia - dość powiedzieć, że w obu setach decydujące punkty zdobyła po zagraniach, po których piłka zahaczała o taśmę, po czym spadała tuż za siatką po stronie polskiej tenisistki.

- TRENUJĘ Z NIĄ,
WIĘC WIEM, JAK MOŻE
GRAĆ - PO PORAŻCE
POWIEDZIAŁA ŚWIĄTEK.
- ALE DZIŚ WSZYSTKO
BYŁO INNE. RUSZAŁA SIĘ
LEPIEJ I GRAŁA LEPIEJ.
MOJA GRA Z GŁĘBI KORTU
WYGLĄDAŁA DOBRZE, A O
WSZYSTKIM ZDECYDOWAŁ
SERWIS. NIE UDAŁO MI SIĘ
UGRAĆ TYLU PUNKTÓW
PRZY JEJ SERWISIE, ILE
BYM CHCIAŁAM, A JA
MIAŁAM KŁOPOTY Z MOIM
PIERWSZYM PODANIEM.
NA DODATEK ONA BARDZO
DOBRZE RETURNOWAŁA
PRZY MOIM DRUGIM
SERWISIE I TO
ZADECYDOWAŁO O MOJEJ
PORAŻCE - OCENIŁA.

Z kolei Anisimova tak scharakteryzowała Igę Świątek: - To jedna z najtwardszych zawodniczek, z jakimi kiedy-

kolwiek grałam. Wiedziałam, że będę musiała sięgnąć głęboko do swoich umiejętności. Powrót po porażce w Wimbledonie w ten sposób jest dla mnie czymś naprawdę wyjątkowym. Czuję, że bardzo ciężko pracowałam, żeby odwrócić wynik. Gra tutaj jest naprawdę wyjątkowa i mam tutaj serię swojego życia. To wciąż wydaje się trochę surrealistyczne. To zwycięstwo jest zdecydowanie najcenniejsze w moim życiu - powiedziała 24-letnia Anisimova, która do tej pory w Nowym Jorku najdalej dotarła do trzeciej rundy w 2020 roku.

Po pokonaniu Świątek Amerykanka w światowym rankingu awansowała z dziewiątego na piąte miejsce, a jeśli zagra w finale, wtedy przesunie się na czwartą pozycję.

WYNIKI ĆWIERĆFINAŁÓW

• **Kobiety:** Amanda Anisimova (USA, 8) - Iga Świątek (Polska, 2) 6:4, 6:3; Naomi Osaka (Japonia, 23) - Karolina Muchova (Czechy, 11) 6:4, 7:6 (7-3); Jessica Pegula (USA, 4) - Barbora Krejčíková (Czechy) 6:3, 6:3; Aryna Sabalenka (Białoruś, 1) - Marketa Vondroušová (Czechy) walkower
>>> Pary półfinałowe: Sabalenka - Pegula, Anisimova - Osaka

• **Mężczyźni:** Felix Auger-Aliassime (Kanada, 25) - Alex de Minaur (Australia, 8) 4:6, 7:6 (9-7), 7:5, 7:6 (7-4); Jannik Sinner (Włochy, 1) - Lorenzo Musetti (Włochy, 10) 6:1, 6:4, 6:2; Carlos Alcaraz (Hiszpania, 2) - Jiri Lehecka (Czechy, 20) 6:4, 6:2, 6:4; Novak Djokovic (Serbia, 7) - Taylor Fritz (USA, 4) 6:3, 7:5, 3:6, 6:4

>>> **Pary półfinałowe:** Alcaraz - Djokovic, Sinner - Auger-Aliassime

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl



Amanda Anisimova w ćwierćfinale US Open pokonała Igę Świątek

SPRINTEM

PIŁKA RĘCZNA\\\\ Podczas weekendu rozpoczną się rozgrywki I ligi mężczyzn, w których Warmię i Mazury reprezentuje aż pięć zespołów: Warmia Energa Olsztyn, Silvant Handball Elbląg, Szczypiorniak Olsztyn, Jedynka KODO Morąg i Aqua-Instal Jeziorak Iława. Poprzedni sezon zakończył się zwycięstwem Jezioraka, który jednak potem w Turnieju Mistrzów nie zdołał wywalczyć awansu do Ligi Centralnej. Wydaje się, że w tym sezonie z naszych klubów największe parcie na awans będzie w Morągu, który pozyskał Karola Cichockiego, najlepszego zawodnika Jezioraka w poprzednich rozgrywkach, oraz tradycyjnie w Olsztynie (Warmia). Ale „największe parcie” nie oznacza „największe szanse”, więc przed nami ciekawy sezon.

• **1. kolejka, sobota:** Wybrzeże Gdańsk - Tytani Wejherowo, SMS ZPRP Kwidzyn - Warmia Energa Olsztyn (17),

SPR Polska Handball Czersk - Sambor Łatocha Agropom Tczew, Silvant Handball Elbląg - KPR Fit Dieta Żukowo (17), Szczypiorniak Olsztyn - Jedynka KODO Morąg (18); **niedziela:** AZS UKW Bydgoszcz - Sparta Oborniki, Aqua-Instal Jeziorak Iława - Bodega Grudziądz (18).

PIŁKA RĘCZNA\\\\ Szwedzka policja rozpoczęła sprawdzanie agentów piłkarskich zamieszkałych w kraju. Oskarża ich o udział w przestępczości zorganizowanej i współpracę z gangami. Według zebranych informacji sądymy, że wiele z tych osób ma pośrednie lub bezpośrednie powiązania ze środowiskami kryminalnymi i najgroźniejszymi gangami w Szwecji - wyjaśnił inspektor Per Engstroem, szef krajowego wydziału operacyjnego. W sierpniu w Sztokholmie oddano strzały do willi agenta powiązanego z trans-

ferem szwedzkiego piłkarza Viktora Gyokeresa w lipcu ze Sportingu CP do Arsenalu za rekordową sumę 63,5 miliona funtów.

W grudniu w podobny sposób zaatakowano willę innego agenta w Goeteborgu, a w styczniu eksplodowała bomba podłożona w samochodzie kolejnego.

Policja nie tylko prowadzi śledztwa w tych sprawach, ale zdecydowała się przeświecić całą branżę agentów i menedżerów piłkarskich. Według szwedzkiej federacji piłkarskiej ok. 150 osób z licencjami FIFA mieszka w Szwecji.

Zdaniem policji przy tak dużych pieniądzach, jakie krążą w dzisiejszym futbolu, chodzi głównie o szantaż, unikanie podatków i pranie pieniędzy. W dodatku stwierdzono, że poza licencjonowanymi agentami istnieje duża grupa pracujących nielegalnie, zwłaszcza w niższych ligach i na poziomie młodzieżowym.



KIBICE PAMIĘTAJĄ O PŁUCIENNIKU

PIŁKA NOŻNA 3 września była 27. rocznica śmierci Jacka Płuciennika, byłego napastnika Stomilu Olsztyn. Piłkarz zginął w wypadku samochodowym pod Gryźlinami, wracając z Olsztyna po ligowym meczu z ŁKS Łódź. Gdyby żył, miałby dzisiaj 55 lat.

3 września 1998 roku prowadzony przez Jacka Płuciennika samochód zderzył się czołowo z ciężarówką. Piłkarz zginął na miejscu i spoczywa na cmentarzu Zarzewie w Łodzi.

W środę z inicjatywy kibiców Stomilu reaktywowano krzyż w Gryźlinach upamiętniający tragiczną śmierć byłego piłkarza olsztyńskiego klubu oraz ŁKS-u Łódź.

TAKI KRZYŻ POWSTAŁ
ZARAZ PO ŚMIERCI
JACKA, ALE ZOSTAŁ
ZLIKWIDOWANY PODCZAS
PRZEBUDOWY DROGI
OLSZTYN - OLSZTYNEK.

Teraz krzyż stanął ponownie w Gryźlinach, na miejscowym cmentarzu, bardzo blisko feralnego miejsca zdarzenia. Tabliczka została odwzorowana zgodnie z oryginałem, który stanął w pierwszą rocznicę śmierci napastnika Stomilu i ŁKS Łódź.

Z inicjatywy kibiców Stomilu zaproszona została rodzina Jacka Płuciennika. Do Gryźlin, a potem do Olsztyna, przyjechał m.in. syn Bartosz, który w chwili wypadku miał zaledwie sześć. Nie zabrakło także przedstawicieli kibiców Stomilu, ŁKS oraz działaczy obydwu klubów. Byli także koledzy z boiska Jacka Andrzej Nakielski, Tomasz Lenart i Rafał Szwed.

Po uroczystościach w Gryźlinach, goście zostali zaproszeni do siedziby Stomilu przy al. Piłsudskiego 69a. Fani Stomilu przygotowali dla gości pamiątkowe kubki z wizerunkiem Jacka Płuciennika, a jego syn otrzymał pamiątkową koszulkę z nazwiskiem swojego taty przygotowaną specjalnie na Stomil Cup 2015. Bartosz zadeklarował, że jak w Olsztynie po-



Fot. Emil Marecki

wstanie muzeum Stomilu, to koszulka wróci do stolicy regionu.

- Jestem z całego serca wdzięczny, że kibice pamiętają o moim tacie - powiedział Bartosz Płuciennik. - Obcy dla mnie ludzie wszystko to zorganizowali, znaleźli kontakt i udało się zorganizować taką małą uroczystość. Fajnie, że to miejsce pamięci jest w bezpiecznym miejscu. Można przyjechać, zatrzymać się i wspominać. Wizyta na olsztyńskim stadionie wywołała falę wspomnień, bo pamiętam, jak mnie tata zabrał na pierwszy trening i strzelaliśmy na bramkę - wspominał Bartosz Płuciennik.

Jacek Płuciennik urodził się 25 lipca 1970 roku. Był wychowankiem LZS Gałkówek, a przed transferem do Łódzkiego Klubu Sportowego grał także w Borucie Zgierz. Do Stomilu trafił latem 1995 roku, ściągnął go do Olsztyna szkoleniowiec Ryszard Polak. Płuciennik przyczynił się bardzo do historycznego sukcesu, jakim było szóste miejsce w najwyższej klasie rozgrywkowej. Nigdy później Stomil nie był tak wysoko w tabeli na koniec sezonu. W debiutanckim sezonie zagrał w 31 spotkaniach i strzelił dwa gole. W barwach olsztyńskiego zespołu rozegrał łącznie 87

spotkań, zdobywając 10 goli na boiskach I ligi, czyli obecnej Ekstraklasy. Łącznie w najwyższej klasie rozgrywkowej zagrał 184 razy i strzelił 29 bramek.

Czterokrotnie wystąpił w reprezentacji Polski, w tym trzy razy będąc piłkarzem Stomilu. Jako zawodnik ŁKS-u zadebiutował z Łódzkim Klubem Sportowym 1:0 po bramce Marka Kwiatkowskiego. A po meczu Jacek wybrał się w powrotną podróż do Łodzi...

Uczestnicy środowej uroczystości podjęli decyzję, że będą się starać w 30. rocznicę śmierci zorganizować mecz pamięci ku pamięci Jacka Płuciennika.

EMIL MARECKI

grać dla Stomilu jak najdłużej. Tak się też złożyło, że ostatni mecz w swoim życiu rozegrał... w Olsztynie. ŁKS przyjechał do stolicy Warmii i Mazur na spotkanie szóstej kolejki Ekstraklasy. Jacek Płuciennik wszedł w 46. minucie, zmieniając Tomasa Wieszczyckiego. Stomil wygrał wtedy z Łódzkim Klubem Sportowym 1:0 po bramce Marka Kwiatkowskiego. A po meczu Jacek wybrał się w powrotną podróż do Łodzi...

Uczestnicy środowej uroczystości podjęli decyzję, że będą się starać w 30. rocznicę śmierci zorganizować mecz pamięci ku pamięci Jacka Płuciennika.

SPRINTEM

PIŁKA NOŻNA GKS Wiekielec po 6 kolejkach III ligi jest najwyżej notowaną drużyną z województwa warmińsko-mazurskiego. Podopieczni Mateusza Sobieraja zajmują 8. pozycję z dorobkiem 9 punktów na koncie. GKS od czterech kolejek jest niepokonany, a w ostatnim meczu ligowym wywiół cenę trzy punkty z Białej Piskiej. Zwycięską bramkę strzelił najnowszy nabytek klubu Miłkołaj Chaciński. Pochodzący z Gdańska zawodnik ostatnio grał w II-ligowym KKS Kalisz. W piątkowy wieczór (początek o godzinie 19) do Wiekielca przyjdzie Lechia Tomaszów Mazowiecki. Rywale do tej pory zgromadzili siedem punktów, a w ostatnim meczu u siebie przegrali 1:2 z GKS Bełchatów.

W zeszłym sezonie GKS dwukrotnie przegrał z Lechią: 1:4 na wyjeździe i 1:2 u siebie.

• **7. kolejka, piątek:** GKS Wiekielec - Lechia Tomaszów Maz. (19), Broń Radom - Wigry Suwałki (18); **sobota:** GKS Bełchatów - Żąbkovia Żąbki (17), Jagiellonia II Białystok - Znicz Biała Piska (12), KS CK Troszyn - Widzew II Łódź (15), KS Wasilków - Mławianka Mława (16), ŁKS Łomża - Olimpia Elbląg (15), Świt Nowy Dwór Mazowiecki - Warta Sieradz (16), Wisła II Płock - Legia II Warszawa (przełożony z powodu powołań zawodników do reprezentacji narodowych).

PO 6 KOLEJKACH

1. Żąbkovia	15	23:10
2. Łomża	15	17:7
3. Legia II	13	14:8
4. Warta	12	12:6
5. Wigry	12	12:10
6. Świt	12	13:12
7. Wisła II	9	12:9
8. Wasilków	9	7:13
9. Wiekielec	8	9:9
10. Olimpia	8	9:9
11. Bełchatów	8	12:15
12. Lechia	7	12:10
13. Widzew II	7	14:14
14. Mławianka	5	11:18
15. Broń	4	8:12
16. Jagiellonia II	4	7:13
17. Troszyn	4	10:16
18. Znicz	1	7:18





SPORT.wm.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 05-07.09.2025

STOMIL ZWOLNIŁ, A PISA ODCZUŁA

PIŁKA NOŻNA Po ostatnich wydarzeniach w IV lidze można zaapelować do kibiców: „śpieszcie się kochać trenerów, bo tak szybko odchodzą”. Tylko w tym tygodniu spotkało to aż trzech szkoleniowców, chociaż rozegrano zaledwie pięć kolejek.

Kończący się tydzień przyniósł zmiany trenerów aż w trzech klubach. Najpierw w Stomilu Olsztyn zwolniono Piotra Gurzędę, co sprawiło, że w Pisie Barczewo także musieli rozglądać się za nowym trenerem. Natomiast po pięciu kolejnych porażkach z pracy w Mrągowie zrezygnował Mariusz Niedziółka.

Zarząd Stomilu zdecydował się na zmianę szkoleniowca po drugiej porażce 1:2 ze Startem Nidzica. Rozwiązano umowę z Piotrem Gurzędą oraz jego asystentem Wojciechem Górskim. W jego miejsce ściągnięto Michała Kraszewskiego, który w poniedziałek pożegnał się w Pisie Barczewo, a we wtorek prowadził już zajęcia z piłkarzami w Olsztynie.

- Zdecydowałem się na poprowadzenie Stomilu, ponieważ zawsze chciałem tu wrócić w roli trenera pierwszego zespołu - powiedział dla stomilolsztyn.com Michał Kraszewski.



Fot. Emil Marecki

Trener Michał Kraszewski pokazuje piłkarzom Stomilu, ile bramek mają zdobyć w sobotnim meczu z rezerwami Olimpii

- OLSZTYN TO MOJE MIASTO, A STOMIL MIMO SWOJEJ OBECNEJ SYTUACJI TO NADAL NAJWIĘKSZY KLUB W REGIONIE I PRACA W NIM TO ZASZCZYT DLA KOGOŚ KTO JEST WYCHOWANKIEM ORAZ MIAŁ OKAZJĘ ZACZYNAĆ SWOJĄ PRZYGODĘ POD OKIEM TRENERÓW I BYŁYCH PIŁKARZY EKSTRAKLASOWEGO STOMILU, CZYLI CZESŁAWA ŻUKOWSKIEGO I WALDEMARA ZĄBECKIEGO, KTÓRYCH SERDECZNIE POZDRAWIAM.

Jeśli chodzi o cele, to nie chciałbym wybiegać zbyt daleko w przyszłość. W tym momencie kluczowe dla zespołu będzie skoncentrowanie się na najbliższym meczu, przygotowanie i wybranie optymalnego składu - takiego, który sprawi, że kibice, którzy mam nadzieję przyjdą licznie na stadion, będą mogli poczuć satysfakcję ze swojej drużyny. Co do oczekiwań to mam je tylko względem własnej osoby. Oczekuje od siebie ciężkiej i sumiennej pracy

- zakończył Michał Kraszewski.

W Pisie Barczewo musieli reagować błyskawicznie z powodu takiego obrotu sprawy. Stanowisko szkoleniowca powierzono zawodnikowi tego klubu - od teraz za wyniki zespołu będzie odpowiadał Piotr Wanda, który w Pisie pracuje także z młodzieżą.

Bardzo kiepsko w tym sezonie wystartowała Mrągowie Mrągowie, która jednak - warto o tym pamiętać - przed sezonem została mocno osłabiona. Mrągowie przegrała wszystkie

pięć spotkań i po meczu z Tęczą Mariusz Niedziółka podjął decyzję, że już nic więcej z drużyną nie dobrego nie osiągnie, dlatego zrezygnował z pracy.

Niedziółka prowadził „żółto-czarnych” od 25 czerwca 2019 roku. Zasiadł na ławce trenerskiej w 176 meczach IV ligi, z których 101 wygrał, 19 zremisował i 56 przegrał. Całkiem niezły bilans, poza tym w sezonie 2020/21 Mrągowie Mrągowie sięgnęła po wice mistrzostwo ligi. Wszystko wskazuje na to, że następcą Niedziółki zostanie An-

drzej Kowalczyk, który jest dobrze znany w Mrągowie, bo był tam już jako piłkarz i trener.

• **6. kolejka, piątek:** Polonia Lidzbark Warmiński - DKS Dobrze Miasto (19); **sobota** (wszystkie o godz. 16): Mazur Ełk - Tęcza Biskupiec, Rominta Gołdap - Mrągowie Mrągowie, Stomil Olsztyn - Olimpia II Elbląg, Sokół Ostróda - Start Nidzica, Granica Kętrzyn - Mamry Giżycko, Pisa Barczewo - Concordia Elbląg, Drwęca Nowe Miasto Lubawskie - GKS Stawiguda.

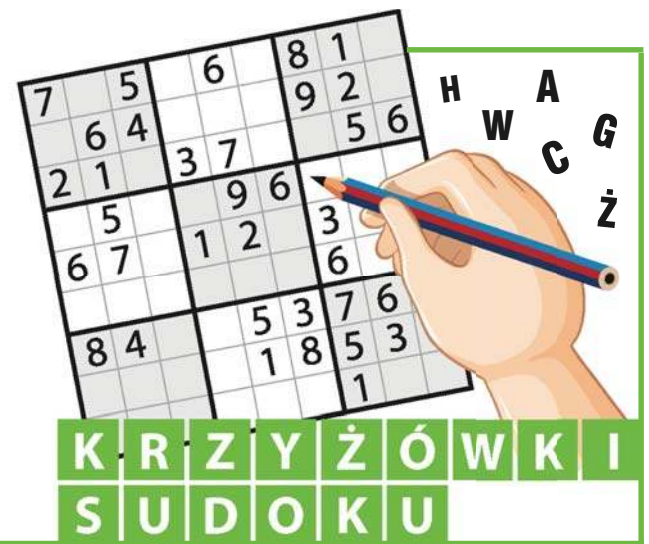
EM, DRYH

PO 5 KOLEJKACH

1. Polonia	13	17:4
2. Sokół	13	12:2
3. Start	11	12:7
4. Concordia	10	13:6
5. Mamry	10	11:6
6. Tęcza	9	11:5
7. Pisa	9	9:7
8. Drwęca	8	8:10
9. Rominta	7	9:11
10. Mazur	7	8:10
11. Stomil	6	14:9
12. DKS	4	8:11
13. Granica	3	4:14
14. Olimpia II	3	5:13
15. Mrągowie	0	7:13
16. Stawiguda	0	2:22

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską



Sudoku

3	7			1		5	8	9
8			7	5	3			
1			8		6	7	2	
7	8	9	2				1	5
		4		3				
2	1						4	
					5	1		
4	3	1			8			6
5	2							8

884

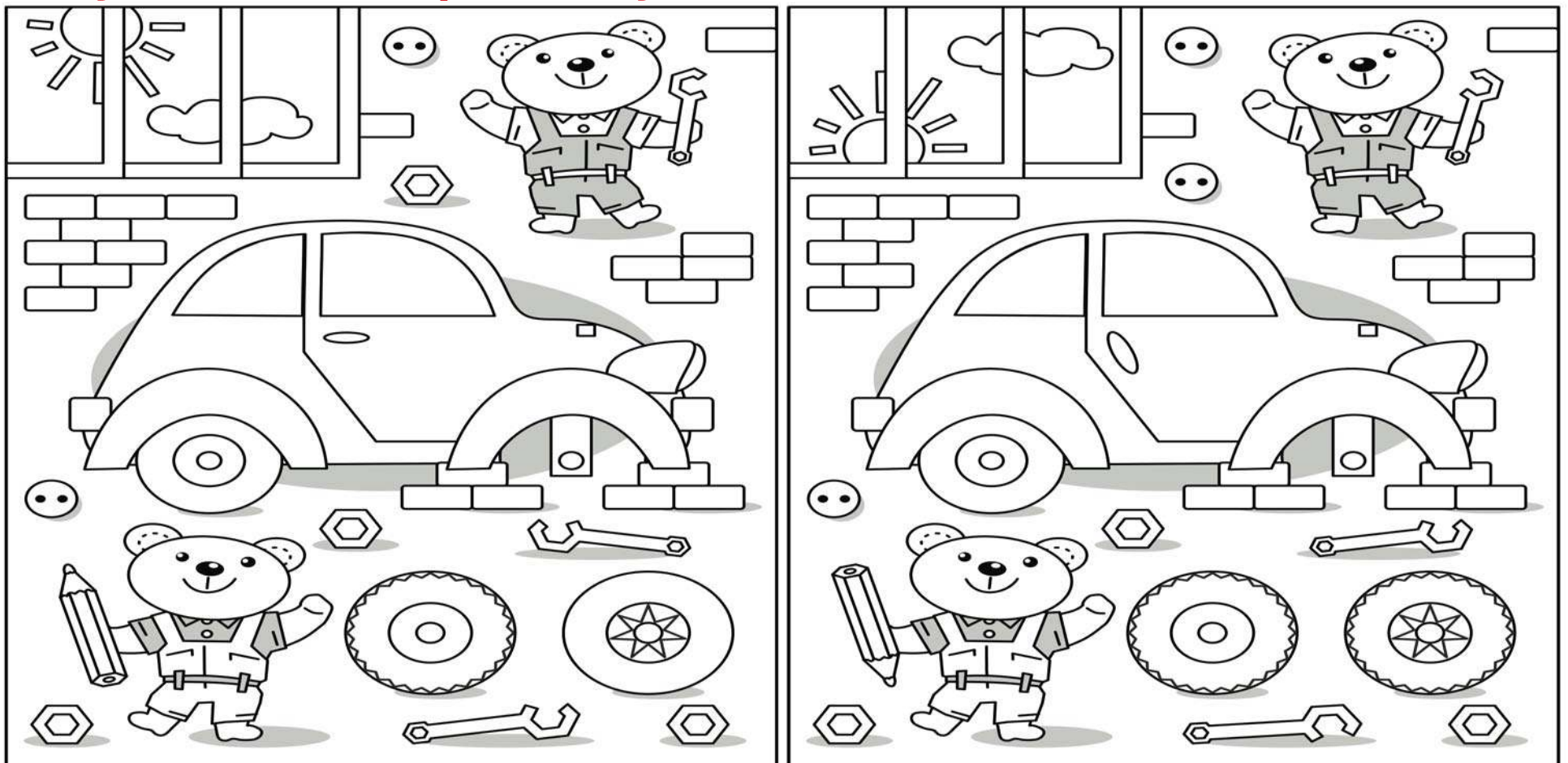
5							2	
3	2	1	8		4			9
			2				8	1
2							6	
		9	6	2		5		
6	4	5	1	8	7		9	3
		2		6	8		7	5
		4						2
				9		1		

885

	1	3	2		6	5		
4		5	9	3			6	
		2		4				
	7	6	3			9	1	
8	2			9	4	3	5	
		4			1			8
			5			8		1
	3		4				7	5
5						4	9	

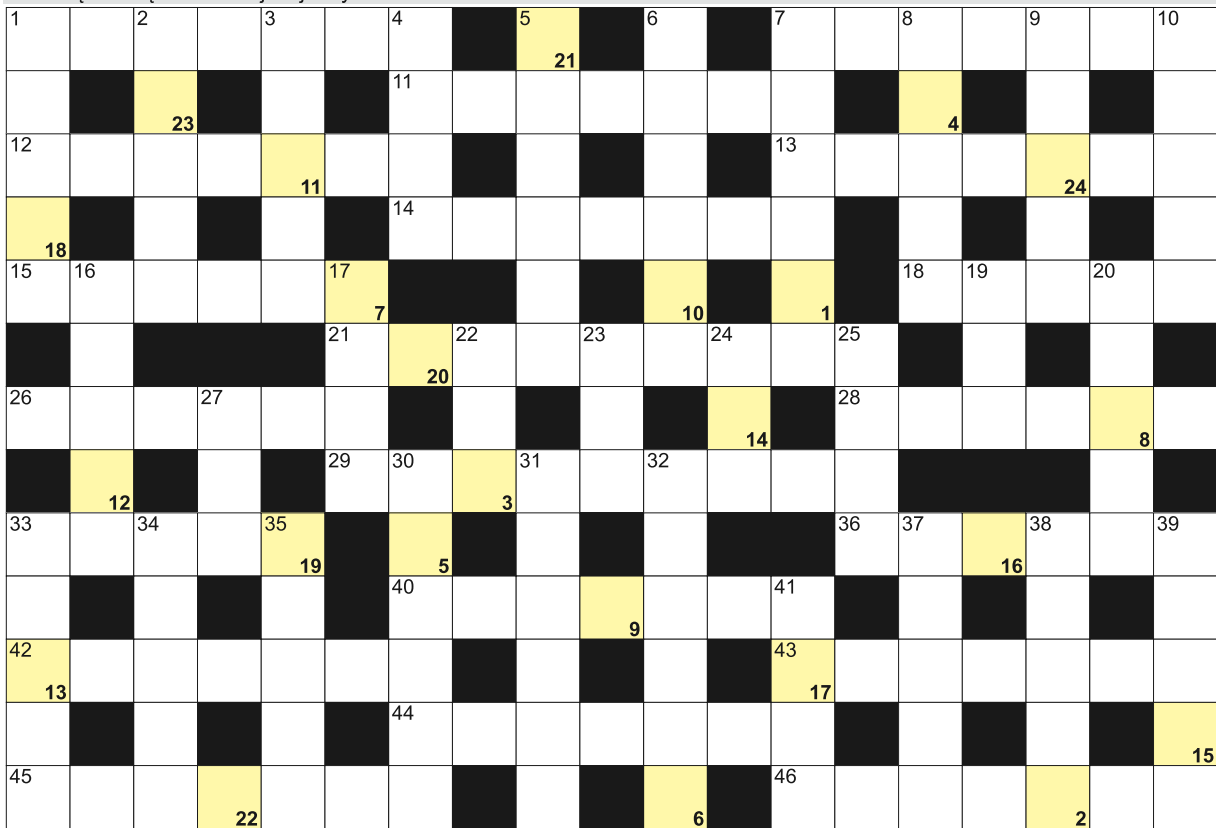
886

Znajdź 10 różnic i pokoloruj



KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 24 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki



POZIOMO: 1) rys stepowy inaczej; 7) dziki koń z amerykańskich prerii; 11) druga największa wyspa Szwecji; 12) ajer, bylina; 13) wystawiają recepty; 14) oddział chorób wewnętrznych potocznie; 15) stolica nad Tamizą; 18) argentyński taniec towarzyski; 21) bierze udział w spotkaniu; 26) zakład produkujący piwo; 28) wynik dzielenia; 29) ostatnia wola na papierze; 33) Góry Czerwono-morskie inaczej; 36) inna nazwa śliwy wiśniowej; 40) stolica Serbii; 42) i wspólnik, i współmałżonek; 43) nawęd, ryba morska; 44) kombinezon lub garnitur; 45) rulon ze śledzika w marynacie; 46) Mandela, były prezydent RPA. **PIONOWO:** 1) fartuch laboratoryjny inaczej; 2) Ru dla chemika; 3) boiska do tenisa; 4) pukle, kędziory na głowie; 5) ciężarki do ćwiczeń; 6) wycofywanie się wojska; 7) państwo z Lilongwe; 8) Jan Duns ..., słynny filozof; 9) starszy brat Mojżesza; 10) El, malarz hiszpański; 16) z marynarzami na pokładzie; 17) szybki prąd w korycie rzeki; 19) najwyższy szczyt Filipin; 20) zawodnik na boisku; 22) orzeł przedni krócej; 23) szybka muzyka z Jamajki; 24) biblijny budowniczy arki; 25) ogon lisa; 27) rzeka w Świeciu; 30) najwyższy szczyt Kaukazu; 31) głęboki na zupę; 32) stolica Komorów; 33) A dla elektryka; 34) pierwiastek Be; 35) "... muzykant", książka Henryka Sienkiewicza; 37) inaczej lupinus; 38) graniczy z Argentyną i Boliwią; 39) zespół towarzyszący Markowi Grechucie; 41) owocowy przetwór w słoiku.

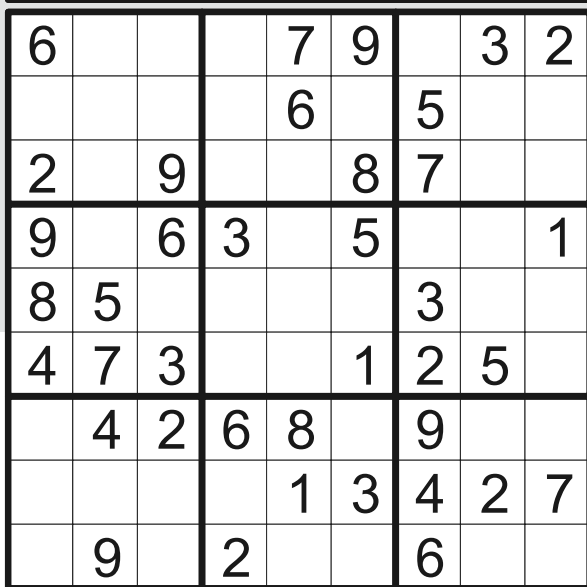
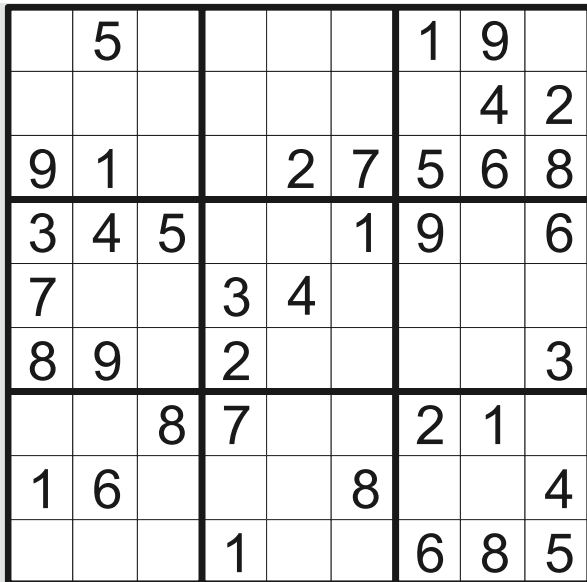
BAŚKA z HASŁEM

Kolorowe bloki poniżej czytane od góry, utworzą rozwiązanie:



Ujawniliśmy samogłoski "E". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków, z literami pomocniczymi - czytanych od góry.

Mielony w sosie; kasa pancerna na szyfr; Nikomedia współcześnie; dog lub foksterier; słone, większe od jeziora; kolarz w żółtej koszulce; zagrywki w siatkówce i tenisie; recepcjonista w hotelu inaczej; rzeka w Trzebiatowie; operacja kupna lub sprzedaży; socjalna pomoc finansowa dla studenta; skórzany z kłamarą do spodni; grecka bogini zwycięstwa; pas ziemi między polami rolnymi; sąsiadka Polki i Rumunki; włoska marka ciężarówki; szkolenie psa; wrażliwe chronione przez RODO; Rainer Maria, austriacki poeta; gaz musztardowy; mierna lub celująca dla ucznia; młody Boryna z "Chłopów" Reymonta; Bergman, szwedzka aktorka filmowa; Albert, poeta autor "Lechiady"; większe niż morza; trunek z browaru; niejedyn załatwia sprawę w urzędzie; inna nazwa turkus; osoba na szlaku w górach; pierwiastek Tb; gęsty syrop z cukrowni; naboje i rakietki sygnalizacyjne; dawniej palono na nim czarownice; jego stolicą Dakar; człowiek odrzucający wiarę w Boga; inaczej kosaciec, kwiat; amerykańscy harcerze; "Syzyfowe ...", powieść Żeromskiego; dawna stolica Birmy; imię żony Witolda Gombrowicza; szkolna wywódka; zespół dziewięciu muzyków.



WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 nazw roślin polskich. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: arnika, aster, babka, chaber, fiolek, gółka, hyzop, ruta, kozłek, kuklik, len, łubin, miłek, perz, oman, mozga, narcyz, pełnik, wyka, proso.



SOBOTA • 6 września

TVP 1	TVP 2
05:00 Film dla kosmitów - fab., Polska, 2022	05:10 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025
06:20 Balans bieli - magazyn	06:25 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2025
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
07:40 Rok w ogrodzie	11:30 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn	12:10 Postaw na milion - teleturniej
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych	13:05 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
08:55 Ranczo - serial obycz., Polska, 2012	14:00 Familiada - teleturniej
09:55 Komisarz Alex - serial krym.	14:35 Koło fortuny - teleturniej
10:50 Ojciec Mateusz - serial krym.	15:15 Szansa na sukces. O polu 2025 - widowisko muzyczne
11:45 Gwiazdy w południe - Angelika i król - przyg., Franc., 1966	16:20 Na dobre i na złe - serial
14:10 Przed ekranem	
14:25 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny	
15:00 Pan Mama - serial komediowy, 2025	
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	



TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - 65-letni Wiesław jest samowolnym strażnikiem osiedla. Pilnuje, żeby wszędzie był spokój i porządek. Właśnie odbywa nocną interwencję...
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
12:00 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska
14:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
15:30 Poskromienie złośnicy - kom., Polska, 2022. Kiedy naukowcy i o złamanym sercu wraca na Podhalę, by zacząć od nowa, jej chytry brat usiłuje przekonać ją...



POLSAT
06:00 Nowy Dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:00 Ewa gotuje - wa Wachowicz zaprezentuje produkty i potrawy, które znamy z lat młodości. Gotowanie rozpocznie od jednego z rodzinnych klasyków - chłodnika ze szczeniakiem na zsiadłym mleku.
11:30 Awantura o kasę - teleturniej
12:55 Hotel Transylwania: Transformacja - anim., USA, 2021. Młode pokolenie staje do walki z istotami nadprzyrodzonymi...
14:55 Pogromcy duchów. Dziedzictwo - sens., komedia, USA, 2021
17:30 Awantura o kasę - teleturniej



TVP Kultura
06:05 Fuks - komedia sensacyjna, Polska, 1999
07:55 G.F. Handel: Water Music & Music for the Royal Fireworks Collegium, 1704, Vaclav Luks - koncert, Franc., 2023
09:20 Dokument tygodnia - Umberto Eco: biblioteka świata - dok., Włochy, 2022
10:50 Słynny najazd niedźwiedzi na Sycylię - anim., Włochy, Franc., 2019
12:20 Legendy opery - Luciano Pavarotti - dok., 2018
13:20 Sposób na... Nizurskiego - reportaż
13:55 Kanał - dram. wojenny, Polska, 1956
15:45 Tamte lata, tamte dni - Ewa Wiśniewska - magazyn
16:25 Retro kino - Pustelnia parmeńska - dram., Franc., Włochy, 1948



TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny - Alex i Semir prowadzą pościg na autostradzie. Nagle do pościgu dołącza jeszcze Lamborghini. Policjantom w końcu udaje się zatrzymać samochód i jadącą nim Felicję Dumitrescu.
09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne, gospodarcze i naukowe ciekawostki.
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Trzydziestoletni Marian Plachetka „Marwin” to słusznej postury mężczyzna, który tkwi w toksycznym związku z żoną Ritą - kłótniową i wiecznie niezadowoloną intrygantką, która swoją wybuchowość i agresję tłumaczy „włoskim temperamentem”.
20:00 Rambo 2 - akcja, USA, 1985. John Rambo, weteran wojny wietnamskiej, odsiaduje wyrok. Jego dawny dowódca pomaga mu odzyskać wolność. Rambo ma wykonać pewną misję...
22:00 John Wick 4 - akcja, USA, 2023
01:20 Bógdyguard i żona bawdydowca - akcja, USA, 2021
03:50 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:30 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny



TVN 7
05:10 Szkoła - Leszek Krainiński prowadzi portal internetowy o życiu szkoły. Współpracuje z nim Kasia Przybysz, która ceni rzetelne dziennikarstwo.
06:10 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:05 New Looney Tunes II - animacja
07:50 Kto tu mieszka? - program rozrywkowy
08:35 Córka prezydenta - kom., USA, Wlk. Bryt., 2004. Córka prezydenta, osiemnastoletnia Anna Foster ma już serdecznie dość nieustannej kontroli i towarzystwa tajnych agentów. Marzy o tym, by choć jeden wieczór spędzić incognito. Okazja nadarza się wkrótce...
10:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 Mówię Wam - talk-show



TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show
07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny
11:30 Miodowe Lata - serial komediowy
12:55 Mr. Deeds - milioner z przypadku - sensacyjny, USA, 2002
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
00:00 Gwiazdy Kabaretu
01:05 Program rozrywkowy
02:05 STOP Drogówka - serial policyjny
03:15 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Lubię disco! - program muzyczny
04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny
05:30 Teledziewczyna TV Okazje



NIEDZIELA • 7 września

TVP 1	TVP 2
05:25 Sprawa dla reportera	04:00 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025
06:20 Słownik polsko@polski	05:45 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2025
06:55 Słowo na niedzielę	06:45 Operacja zdrowie - rehabilitacja - magazyn medyczny
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
08:00 Tydzień - komentarz do wydarzeń i problemów o największym znaczeniu dla polskiej wsi.	11:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
08:45 Kariera Nikodema Dymy - serial, 1979	11:35 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
09:50 Pan Mama - serial komediowy, 2025	13:35 The Voice
11:00 Święto Dziękczynienia za Płony - Dożynki Jasnogórskie - relacja	14:00 Familiada - teleturniej
13:30 Między ziemią a niebem	14:35 Koło fortuny - teleturniej
14:00 Miś - komedia, Polska, 1980	
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	
17:00 Telexpress	
17:20 Pogoda	



TVN
05:30 Uwaga! - program interw.
05:45 Batwheels I - animacja
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
12:00 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
13:05 program rozrywkowy
13:20 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
13:55 Afryka Express
15:40 program rozrywkowy
15:55 Kot w butach - komedia animowana, USA, 2011. Mistrz fechtunku, awanturnik i latynoski kochanek w jednym, Kot w butach przeżywa przygodę życia, a właściwie nawet swoich dziewięciu kochińców...
17:50 program rozrywkowy



POLSAT
06:00 Nowy Dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:00 Mulan - sens., USA, Hongkong, 2020. Epicka opowieść o nieustraszonej młodej kobiecie, która przebrana za mężczyznę wyrusza do walki w obronie swojego kraju...
13:35 Epoka lodowcowa - anim., USA, 2000. Animowana komedia przygodowa, której akcja toczy się 20.000 lat temu.
15:10 Twoja Twarz Brzmi
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport
19:25 Pogoda



TVP Kultura
06:00 Starszy pan. I'm sorry - widowisko muzyczne
06:50 Rozmowy (nie)wygodne - Tomasz Raczek - 2024
07:50 Olimpiada Bolka i Lolka - serial animowany, 1983
08:00 Msza Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Wiśniewie
09:05 Filozofia religii - Dlaczego ludzie myślą o Bogu?
09:25 Architekt Pana Boga - reportaż
10:05 Van Gogh - serial dok., Francja, 2015
11:10 Wstęp Wolny - felieton
11:30 Przez Atlantyk - dramat, Nor., 2020
12:35 Oni wszyscy byli w Montreux - serial dok., Wlk. Bryt., 2023
13:45 20x20 lat TVP Kultura - Karolina Gruska
14:20 Człowiek, który zabił Liberty Valance'a - western, USA, 1962



TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Alex postanawiają spędzić weekend na torze Nurburgring. Wkrótce okazuje się jednak, że przy torze zostaje znalezione ciało. Jakie fakty wyjdą na jaw?
07:50 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
08:40 Ranczo - serial kom., Polska
13:35 Goście, goście 3: Rewolucja - kom., Franc., Belgia, Czechy, 2016. Dzielní bohaterowie przenoszą się w czasie do okresu Rewolucji Francuskiej.
15:50 Był sobie pies - familijny, USA, Indie, 2017



TVN 7
05:10 Szkoła - Sebastian Rutecki razem z kolegami wygrywają pierwszy etap konkursu talentów i dostają się do finału razem z koleżankami
06:10 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:05 New Looney Tunes II - animacja
07:35 Dziedzic Maski - kom., USA, Niemcy, 2005
09:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
12:40 20-lecie DDTVN - program rozrywkowy
12:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:00 20-lecie DDTVN - program rozrywkowy
14:15 Detektywi - program kryminalny
15:15 20-lecie DDTVN - program rozrywkowy



TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show
07:00 The Americas - serial dokumentalny
08:55 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
10:55 Uroczysko - serial kryminalny
11:55 Wyspa piratów - sensacyjny, USA, 1995
14:35 U-571 - sensacyjny, Francja, USA, 2000
17:00 Robin Hood: księża złodziei - przygodowy, USA, 1991
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto
00:00 STOP Drogówka - serial policyjny
01:00 The Americas - serial dokumentalny
03:00 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Lubię disco! - program muzyczny
04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny
05:30 Teledziewczyna TV Okazje



PONIEDZIAŁEK • 8 września

TVP 1	TVP 2
04:50 Wichrowe wzgórze - serial 05:50 Akacjaowa 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Serwis Info 08:25 Pan Mama - serial kom. 09:05 Ranczo - serial obycz., 2012 10:05 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Tropikalne Królestwo Słońca - dok., Niem., 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda	05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:25 Rodzina (nie od) święta - Jak przygotować dziecko na pojawienie się rodzeństwa? - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej



17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:35 Flesz
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Teatr Telewizji - Księgi sprostności - 2025 ●
21:55 Postscriptum - dyskusja po spektaklu
22:25 Świat bez fikcji - Christopher Reeve - wieczny Superman - dok., 2024
23:40 Balans bieli - magazyn
00:25 Piłkarski poker - kom. sens., Polska, 1988
02:25 Pele: narodziny legendy - biograficzny, USA, 2016



18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:55 Przepis dnia - program kulinarny
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2025
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Peaky Blinders - serial, Wlk. Bryt., 2013
23:40 W cieniu śmierci - serial, Finlandia, 2018
00:40 Obywatel Jones - dram., Wlk. Bryt., Polska, Ukraina, 2019
02:50 Stulecie Winnych - serial, 2020

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 The Floor - teleturniej 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny



20:15 Na Wspólnej - serial obycz.
20:55 The Floor - teleturniej
21:35 Bitwa o gości - program rozrywkowy
22:45 Oszukać przeznaczenie II - horror, USA, 2003. Kimberly Corman stoi w korku na drodze dojazdowej do autostrady, gdy nagle ma wizję straszliwego karambolu...
00:40 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
01:15 Ślepnąć od światła - miniserial, Polska
02:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
03:35 Uwaga! - program interw.
03:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:25 Łowcy starości - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy Dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Ania i Marek natrafiają na miejsce wypadku drogowego. Kierująca autem, kobieta jest przerażona, bo młody mężczyzna w biegu jej niespodziewanie leży pod koła. 09:30 48H Zaginięni - Rodzina zgłasza zaginięcie 30-letniej Ady. Policjanci bez trudu odnajdują młodą kobietę, ale... 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - paradokument 14:40 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
--



17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Milionerzy
20:40 Mega hit - Niezniszczalni - sens., USA, 2010
22:50 Speed - niebezpieczna szybkość - sens., USA, 1994
01:15 Split - sens., USA, Jap., 2017
03:55 Ewa gotuje - program kulinarny
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki 06:45 Od ucha do ucha - Idodo - Suzie w ogrodzie - filmy animowane 07:20 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyśzko - Reguły Templariuszy - dok., Polska, 2017 08:35 Informacje kulturalne 09:00 Wojna domowa - serial - dok., Polska, 1956 10:45 Kanał - dram. wojenny, Polska, 1956 12:30 Wielcy mistrzowie malarstwa - Van Gogh - serial dok., Franc., 2015 13:30 Wstęp Wolny - felieton 13:50 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn 14:30 Różowa Pantera kontratakuję - komedia, USA, 1976 16:25 Wojna domowa - serial komediowy TVP, 1966



18:15 TVP Kultura na Festiwalu Dwa Teatry - Jerzy Radziwiłowicz, 2025
18:50 Oni wszyscy byli w Montreux - serial dok., Wlk. Bryt., 2023
20:00 Basen - dram., thriller, Włochy, Franc., 1969
22:10 20x20 lat TVP Kultura - Karolina Gruszka
22:45 Chiński syndrom - dram., thriller, USA, 1979 ●
01:00 Kino nocne - Drugie życie pana Alaina - kom., Franc., 2018
02:50 Johnny i ja - podróż w czasie z Johnem Heartfieldem - dok., Niemcy, 2023
04:50 Kino, które zmienia - Nowe Horyzonty - rep.

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Bonrath świętuje 40-lecie służby. Niespodziewanie dochodzi do zamachu. Okazuje się, że ten akt był zemstą handlarza bronią Grundmanna. 10:00 Zaklinaczka duchów - Melinda razem z Jimem, Delią i Nedeem wybierają się na szkolny mecz baseballu. Spotyka tam zegu o du cha bejsbolisty. Melinda stara się mu pomóc... 10:55 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:50 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska



18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Eskort - akcja, USA, 2018. Agent elitarniej jednostki James Silva, eskortuje na pokład samolotu Li Noora. Muszą pokonać tylko 22 mile. Nie będzie to jednak łatwe zadanie...
22:00 Liberator - akcja, USA, 1992
00:05 Zakładnik - akcja, USA, 2004
02:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:25 Menu na miarę - program kulinarny
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:20 Szkoła - Uczennice liceum zakładają drużynę piłkarską, żeby udowodnić, że też potrafią grać w piłkę... 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny. W kanałach na terenie jednego z osiedli znaleziono zwłoki kobiety, jej zaginięcie kilka dni wcześniej zgłosiła córka. 12:55 Detektywi - program kryminalny 14:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Zapisane w gwiazdach - Anna poprosiła o pomoc medium, bo wprowadziła się do odziedziczonego domu i obawia się, że w nim straszy...
--



17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:05 Bohaterowie z Fukushima - katastrof., Jap., Hong Kong, 2020. Film opowiada historię likwidacji skutków awarii japońskiej elektrowni atomowej.
23:35 Och, życie! - kom., USA, 2010
02:05 Mówię Wam - talk-show
03:05 Oczami ofiary - program kryminalny
04:05 Osadzone. Blok F - program obyczajowy
04:40 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:25 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obycz. 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Szczęki 3 - sens., USA, 1983 00:45 Love Island. Wyspa miłości - reality show 01:50 Hardkorowy lombard 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnosćiami 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Zuzela - tu wszystko się zaczęło 13:30 Msza św. 14:30 Kurierskim śladkiem. Azymut Węgry 15:20 Poznań Bez Serca 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifatów 17:00 Świadkowie 17:30 Moja parafia 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Od Lutra do Marksa - Historia Kościoła 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia

WTOREK • 9 września

TVP 1	TVP 2
04:50 Wichrowe wzgórze - serial 05:50 Akacjaowa 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Serwis Info 08:25 Zaraz wracam - serial, 2025 09:05 Ranczo - serial obycz., 2012 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Europejska Amazonia - dok., Austria, 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	05:00 Rodzinka.pl - serial komediowy 05:35 M jak miłość - serial, 2021 06:25 O blicza piękła - reportaż 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Rosół polski - magazyn kulinarny 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022



17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacjaowa 38 - serial, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Zaraz wracam - serial, 2025
21:10 Morderstwa w Figeac - kryminał, Franc., 2022
22:50 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:55 24 godziny w Le Mans - akcja, sportowy, USA, 1971
01:50 Delikatność - fab., Franc., 2011
03:45 Echa imperium. Dziedzictwo Czngis Chana - dok., Wlk. Bryt.



18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2025
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Peaky Blinders - serial, Wlk. Bryt., 2013
23:40 Samiec Alfa - fab., Polska, 2022
01:35 Chłopców w pasiastej pizze mie - dram. wojenny, USA, 2008
03:20 Trucizna Putina - dok., Franc., 2023 ●

TVN

05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Zapraszamy do „Szmaragdowej” w miejscowości Kudowa-Zdrój. 13:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 The Floor - teleturniej 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny



20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:55 The Floor - teleturniej
21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show
23:45 Superwizjer - magazyn reporterów
00:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
01:30 Selma Blair - Nieuleczalna optymistka - dokument
03:40 Szpital - program obyczajowy
04:40 Uwaga! - program interwencyjny
04:55 Łowcy starości - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy Dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Detektyw prowadzi obserwację Weroniki Sobczak. Jej mąż uważa, że kobieta go zdradza. 09:30 48H Zaginięni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - paradokument 14:40 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - Na leśnym parkingu zostają znalezione zwłoki kobiety. Choć bezpośrednią przyczyną zgonu było uduszenie, ślady wskazują na...



18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Milionerzy
20:30 Ninja vs ninja - program rozrywkowy
22:30 Leon zawodowiec - sens., Franc., USA, 1994. Leon jest najlepszym platyną zabójcą w Nowym Jorku...
00:55 Speed - niebezpieczna szybkość - sens., USA, 1994
03:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Tamte lata, tamte dni - Krystyna Tkacz - magazyn 07:40 Podróże z historią - Żuławska depresja - dokument, Polska, 2017 08:20 Sposób na... Nizirskiego - reportaż 09:00 Wojna domowa - serial komediowy TVP, 1966 10:45 Różowa Pantera kontratakuję - komedia, USA, 1976 12:40 Blue Note Records. Więcej niż muzyka - dokument, Szwajcaria, 2018 14:15 Dekalog - Dziesięć - dram., psychologiczny, Polska, 1988 ● 15:40 Prawo i pięść - sens., Polska, 1964 17:25 Wojna domowa - serial komediowy TVP, 1966 18:20 20x20 lat TVP Kultura - Karolina Gruszka
--



18:55 Gołas, absolutnie! - dok., Polska, 2016
20:00 Książę przypływów - dram., USA, 1991
22:25 20x20 lat TVP Kultura - Andrzej Stasiuk
23:00 Teatr Telewizji - Nowy Pan Tadeusz, tylko że rapowy - 2025
00:35 Nocny dokument - Alain Delon jakiego nie znamy - dokument, Franc., 2015
01:45 Na wschód od Hollywood - Basen - fab., Włochy, Franc., 1969
04:00 Którędy po sztukę - Gdańska szafa sieniowa - magazyn
04:15 Robię swoje - Tomasz Konieczny w Operze Wiedeńskiej - reportaż
04:45 Teledyski

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Stróże prawa nie mogą dojść do siebie po tragicznym wydarzeniu. Jednak postanawiają zrobić wszystko, by złapać przestępcę. Czy im się uda? 10:00 Zaklinaczka duchów - Melinda doświadcza dziwnych zjawisk. Niespodziewanie kobieta przenosi się do dżungli. Okazuje się, że to wszystko za sprawą ducha, który chce przekazać jej pewną wiadomość. 10:55 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:50 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 15:50 Ranczo - serial kom., Polska
--



18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 21 mostów - akcja, USA, 2019. Bezwygodny detektyw z nowojorskiej policji Andre Davis zostaje wyznaczony do aresztowania dwóch niebezpiecznych zabójców.
22:00 Gliniarz z Beverly Hills 3 - kom., USA, 1994. Detektyw Axel Foley i jego ludzie trafiają podczas rutynowej akcji w jednym z warsztatów na wyładowaną pieniędzmi furgonetkę.
00:00 Negocjator - thriller, 1998
03:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
04:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7

05:20 Szkoła - Marcin Bednarek z gimnazjalnej 3d dowiaduje się, że jego ojciec ma dług. Komornikiem, który ma je wyegzekwować jest ojciec jego dziewczyny. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - W domu zastrzelono zamężnego jubilera. Z sejfu zniknęły kosztowności, a wkrótce dochodzi do kradzieży w jego sklepie. 12:55 Detektywi - Detektywi na prośbę klientów wyjaśniają okoliczności śmierci jej matki, znanej sędzi. Policja zamknęła śledztwo uznając, że kobieta zginęła w wypadku samochodowym. 14:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy



16:55 Zapisane w gwiazdach - program paradokumentalny
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:05 Zabójca broni - sens., USA, 1987
23:25 Anatomia piękna - program rozrywkowy
00:25 Wszyscy moi przyjaciele nie żyją - kom., Polska, 2020
02:35 Hotel Paradise - reality show
03:40 Fachowcy - program paradokumentalny
04:25 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Bez litości - sens., USA, 2014 01:20 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:25 Hardkorowy lombard 02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnosćiami 05:30 Telezakupy TV Okazje
--

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:40 Mój brat papież 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:00 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Pastuszek 13:05 Obrona Cisnej 13:30 Msza św. 14:30 Granica Nadziei 15:00 Ks. Stanisław Sudół 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Rajd Katynski 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Od Lutra do Marksa 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia

ŚRODA • 10 września

TVP 1	TVP 2
04:50 Wichrowe wzgórze - serial 05:45 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina (nie od) święta - Ile prywatności powinno mieć dziecko? - magazyn 08:00 Serwis Info 08:25 Zaraz wracam - serial, 2025 09:05 Ranczo - serial obycz., 2013 10:05 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra 12:55 Relacja z uroczystości Greckokatolickich - Biały Bór, 2025 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:25 Pożyteczni.pl - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Gwiazd orska kuchnia Ani - magazyn kulinarny, 2025 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familia - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022



17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Zaraz wracam - serial, 2025 21:10 Ugotowany - obycz., USA, 2015 23:00 Rocky 2 - dram., USA, 1979 01:10 Morderstwa w Figeac - film kryminalny, Francja, 2022 02:55 Magazyn Ekspresu Reporterów 04:00 Tacy byliśmy - rep.	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. obycz., 2025 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 19:55 Przepis dnia 20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:40 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Peaky Blinders - serial, Wlk. Bryt., 2013 23:45 Książę i ja 3: Królewski miód - serial, USA, 2008 01:25 W cieniu śmierci - serial, Fin., 2018 02:15 Blue Moon - serial, Kan., 2016 03:05 Za drzwiami Gallerii Uffizi - dok., Niemcy, 2021
---	--



TVN

05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - 60-letni Olgierd, dozorca w kamienicy, wiedzie samotne życie. Wszystko zmienia się, kiedy przypadkiem przyłapuje na działce 19-letniego Łukasza, który potajemnie pomieszkuje w jego altanie. 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 The Floor - teleturniej 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny
--



19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Top Model - reality show 23:10 Heaven in Hell - obycz., Polska, 2023 01:45 Rzeczy, których nie nauczyliśmy - program dokumentalny 02:15 Szpital - program obyczajowy 04:20 Uwaga! - program interwencyjny 04:40 Łowcy starości - program poradnikowy	19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Top Model - reality show 23:10 Heaven in Hell - obycz., Polska, 2023 01:45 Rzeczy, których nie nauczyliśmy - program dokumentalny 02:15 Szpital - program obyczajowy 04:20 Uwaga! - program interwencyjny 04:40 Łowcy starości - program poradnikowy
---	---

POLSAT

06:00 Nowy Dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Ciężarna przyjaciółka Magdy nagle zaczyna rodzić. Nie może dowzonić się do męża, dlatego Magda odwozi ją do szpitala... 09:30 48H Zaginieni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - Dochodzi do brawurwego napadu na bank. Sprawcy kradną znaczną sumę pieniędzy i w trakcie ucieczki ciężko ranią policjanta. 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów	06:00 Nowy Dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Ciężarna przyjaciółka Magdy nagle zaczyna rodzić. Nie może dowzonić się do męża, dlatego Magda odwozi ją do szpitala... 09:30 48H Zaginieni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - Dochodzi do brawurwego napadu na bank. Sprawcy kradną znaczną sumę pieniędzy i w trakcie ucieczki ciężko ranią policjanta. 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów
---	---



16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:55 Milionerzy 20:30 K2. Jedziemy po bandzie 22:00 Gogomory duchów: Imperium lodu - sens., USA, 2024 00:20 Tower Heist: Zemsta cieciców - kom., USA, Jap., 2011 02:50 Morbis - sens., USA, 2022 05:15 Disco Gramy - program muzyczny	16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:55 Milionerzy 20:30 K2. Jedziemy po bandzie 22:00 Gogomory duchów: Imperium lodu - sens., USA, 2024 00:20 Tower Heist: Zemsta cieciców - kom., USA, Jap., 2011 02:50 Morbis - sens., USA, 2022 05:15 Disco Gramy - program muzyczny
---	---

TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki - teledyski 07:05 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - mag. 07:40 Podróże z historią - Krótka historia brudu - dok., Polska, 2017 08:25 20x20 lat TVP Kultura - Karolina Gruska 09:00 Wojna domowa - serial komediowy TVP, 1966 09:50 Prawo i pięść - fab., Polska, 1964 11:40 Gólas, absolutnie! - dok., Polska, 2016 12:45 Orkiestra jest jak człowiek - dok., Polska, 2025 13:25 Rewia Polskich Nagrań - program rozrywkowy, 1967 14:25 Dekalog - Dziewięć - film TVP, 1988 15:40 Duże zwierzę - obycz., Polska, 2000 17:05 Chłopi - serial, 1972 18:05 Wstęp Wolny - felieton	06:15 Muzyczne poranki - teledyski 07:05 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - mag. 07:40 Podróże z historią - Krótka historia brudu - dok., Polska, 2017 08:25 20x20 lat TVP Kultura - Karolina Gruska 09:00 Wojna domowa - serial komediowy TVP, 1966 09:50 Prawo i pięść - fab., Polska, 1964 11:40 Gólas, absolutnie! - dok., Polska, 2016 12:45 Orkiestra jest jak człowiek - dok., Polska, 2025 13:25 Rewia Polskich Nagrań - program rozrywkowy, 1967 14:25 Dekalog - Dziewięć - film TVP, 1988 15:40 Duże zwierzę - obycz., Polska, 2000 17:05 Chłopi - serial, 1972 18:05 Wstęp Wolny - felieton
---	---



18:30 Informacje kulturalne - magazyn 18:50 Reżyserzy - Vincente Minnelli - dok., Wlk. Bryt. 19:45 Mysterium Tremendum 20:00 Zimna wojna - dram., Wlk. Bryt., Polska, Franc., 2018 21:45 Profesor T - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2016 22:50 Niedziela z... Alicją Majewską i Włodzimierzem Korczem 23:45 ENTER Enea Festival - Symphosphere - koncert, 2018 00:50 Książę przyprawów - dram., USA, 1991 03:15 Informacje kulturalne 03:45 Blue Note Records. Więcej niż muzyka - dok., Szwajc., 2018 05:25 Teledyski	18:30 Informacje kulturalne - magazyn 18:50 Reżyserzy - Vincente Minnelli - dok., Wlk. Bryt. 19:45 Mysterium Tremendum 20:00 Zimna wojna - dram., Wlk. Bryt., Polska, Franc., 2018 21:45 Profesor T - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2016 22:50 Niedziela z... Alicją Majewską i Włodzimierzem Korczem 23:45 ENTER Enea Festival - Symphosphere - koncert, 2018 00:50 Książę przyprawów - dram., USA, 1991 03:15 Informacje kulturalne 03:45 Blue Note Records. Więcej niż muzyka - dok., Szwajc., 2018 05:25 Teledyski
---	---

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Semir zostaje uwięziony w płomieniach na stacji benzynowej. Ratuje go jednak strażak Tommy, który jak się okazuje jest nowym chłopakiem Susanne. 10:00 Zaklinaczka duchów - Melinda udaje się z wizytą do szpitala. Spotyka w nim ducha postrzelonego mężczyzny, który... 10:55 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:50 Zaklinaczka duchów - Melinda spotyka ducha, który ma liczne osobowości, a w dodatku potrafi on przywoływać swoje wcielenia z przeszłości. 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument	06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Semir zostaje uwięziony w płomieniach na stacji benzynowej. Ratuje go jednak strażak Tommy, który jak się okazuje jest nowym chłopakiem Susanne. 10:00 Zaklinaczka duchów - Melinda udaje się z wizytą do szpitala. Spotyka w nim ducha postrzelonego mężczyzny, który... 10:55 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:50 Zaklinaczka duchów - Melinda spotyka ducha, który ma liczne osobowości, a w dodatku potrafi on przywoływać swoje wcielenia z przeszłości. 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
---	---



15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Detektywi Knight: Odkupienie - akcja, 2022. Przebywający w areszcie detektywi James Knight trafia na ucieczkę z więzienia... 22:00 Kryptonim Banshee - thriller, USA, 2022 23:50 Sypiając z wrogiem - akcja, USA, 1991 01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 03:50 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Detektywi Knight: Odkupienie - akcja, 2022. Przebywający w areszcie detektywi James Knight trafia na ucieczkę z więzienia... 22:00 Kryptonim Banshee - thriller, USA, 2022 23:50 Sypiając z wrogiem - akcja, USA, 1991 01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 03:50 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
--	--

TVN 7

05:20 Szkola - Nowa uczennica liceum, Kasia Adamiec podoba się Maćkowi Trojanowi. Nastolatka chce, by zostali parą. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - W domu na obrzeżach miasta zostają znalezione zmasakrowane ciała dwóch kobiet - matki i córki. Mąż młodszej z ofiar rzucił podejrzenie na swagracę... 12:55 Detektywi - 15-latką urodziła dziecko w toalecie galerii handlowej i chciała zostawić je w oknie życia. Z powodu krwotoku trafiła jednak z synkiem do szpitala. 14:55 Szpital św. Anny - Po tym, jak Wroniński usiłował zgwałcić Kaję, lekarka zdecydowała się zgłosić sprawę policji.	05:20 Szkola - Nowa uczennica liceum, Kasia Adamiec podoba się Maćkowi Trojanowi. Nastolatka chce, by zostali parą. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - W domu na obrzeżach miasta zostają znalezione zmasakrowane ciała dwóch kobiet - matki i córki. Mąż młodszej z ofiar rzucił podejrzenie na swagracę... 12:55 Detektywi - 15-latką urodziła dziecko w toalecie galerii handlowej i chciała zostawić je w oknie życia. Z powodu krwotoku trafiła jednak z synkiem do szpitala. 14:55 Szpital św. Anny - Po tym, jak Wroniński usiłował zgwałcić Kaję, lekarka zdecydowała się zgłosić sprawę policji.
---	---



15:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Zapiskane w gwiazdach - Kiedy umiera sąsieda Weroniki, dziewczyna ma dziwny sen, w którym widzi, jak Marian zakopuje coś w swoim ogrodzie. 17:55 Opowieści małżeńskie - serial obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Banksterzy - obycz., Polska, 2020 23:20 Elvis - obycz., USA, Australia, 2022 02:35 Hotel Paradise - reality show 03:40 Osadzone. Blok F 04:15 Druga strona medalu	15:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Zapiskane w gwiazdach - Kiedy umiera sąsieda Weroniki, dziewczyna ma dziwny sen, w którym widzi, jak Marian zakopuje coś w swoim ogrodzie. 17:55 Opowieści małżeńskie - serial obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Banksterzy - obycz., Polska, 2020 23:20 Elvis - obycz., USA, Australia, 2022 02:35 Hotel Paradise - reality show 03:40 Osadzone. Blok F 04:15 Druga strona medalu
---	---

TV 4

06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci 10:55 Na Ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójmiasto 22:40 Nieziemny - sens., USA, 2014 01:25 Love Island . Wyspa miłości - reality show 02:40 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszkapy	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci 10:55 Na Ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójmiasto 22:40 Nieziemny - sens., USA, 2014 01:25 Love Island . Wyspa miłości - reality show 02:40 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszkapy
--	--



08:50 Słowo życia 09:00 Mocni Jego mocą 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu 11:10 Mateczniki Polskości 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Jasnogórskie cuda i łaski 13:00 Serial z życia Jezusa 13:30 Msza św. 13:50 Sokolnik 15:00 Ma bezdroża tożsamości . Chaco 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Burza w Okręgu Krakowskim 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:00 Msza św. 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąg 01:30 Opowiadania 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przetrawiliśmy 22:30 Wolyn - nierozliczone ludobójstwo	08:50 Słowo życia 09:00 Mocni Jego mocą 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu 11:10 Mateczniki Polskości 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Jasnogórskie cuda i łaski 13:00 Serial z życia Jezusa 13:30 Msza św. 13:50 Sokolnik 15:00 Ma bezdroża tożsamości . Chaco 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Burza w Okręgu Krakowskim 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:00 Msza św. 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąg 01:30 Opowiadania 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przetrawiliśmy 22:30 Wolyn - nierozliczone ludobójstwo
---	---

CZWARTEK • 11 września

TVP 1	TVP 2
04:50 Wichrowe wzgórze - serial 05:50 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Serwis Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2013 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 To się oplaca - magazyn 12:55 Natura w Jedyne - Europejska Amazonia - dok., Austria, 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda	04:55 Rodzinka.pl - serial kom. 05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Podróż po jeden uśmiech - rep. 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:00 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:45 Przepis dnia 15:55 Koło fortuny - teleturniej 16:30 Familia - teleturniej 17:00 Na bożeństwo ekumeniczne w intencji pokoju



17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Zaraz wracam - serial, 2025 21:10 Ojciec Mateusz - serial krym. 22:10 Sprawa dla reportera 23:10 Danger Zone - dokument, Polska, 2023 00:20 Profilarka Jastrzęb - serial, 2025 01:20 24 godziny w Le Mans - akcja, sport, USA, 1971 03:20 Sprawa dla reportera 04:15 Tacy byliśmy - reportaż	17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Zaraz wracam - serial, 2025 21:10 Ojciec Mateusz - serial krym. 22:10 Sprawa dla reportera 23:10 Danger Zone - dokument, Polska, 2023 00:20 Profilarka Jastrzęb - serial, 2025 01:20 24 godziny w Le Mans - akcja, sport, USA, 1971 03:20 Sprawa dla reportera 04:15 Tacy byliśmy - reportaż
---	---



TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 The Floor - teleturniej 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny	05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 The Floor - teleturniej 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny
---	---





Krzyżówka klasyczna z hasłem

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12
												17				25						
13										14		15			16							
	6							3														
															15							37
17										18								19				
			2							30								26				
						20							21									
							29															
22			23							24						25		26				27
					32								22				4					
									28					29								
							14															
30					31		32		33		34		35			36		37				
				9							33											1
34																21						
38							39						40				41					
			18						23									5				
42						43				44			45									
					8																	39
													35									
48		49		50				51		52			53		54		55		56		57	
	28							38			7							13				
						58							59									
60										61								62				63
			24										19									
64										65					66			31				
								11														20
						12						27										

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 39, utworzą rozwiązanie:

1	2	3		4		5	6	7	8	9	10	11	12		13	14	15	16	17		18	19	20	21
	22	23	24		25	26	27	28	29		30	31		32	33	34	35	36	37	38	39			

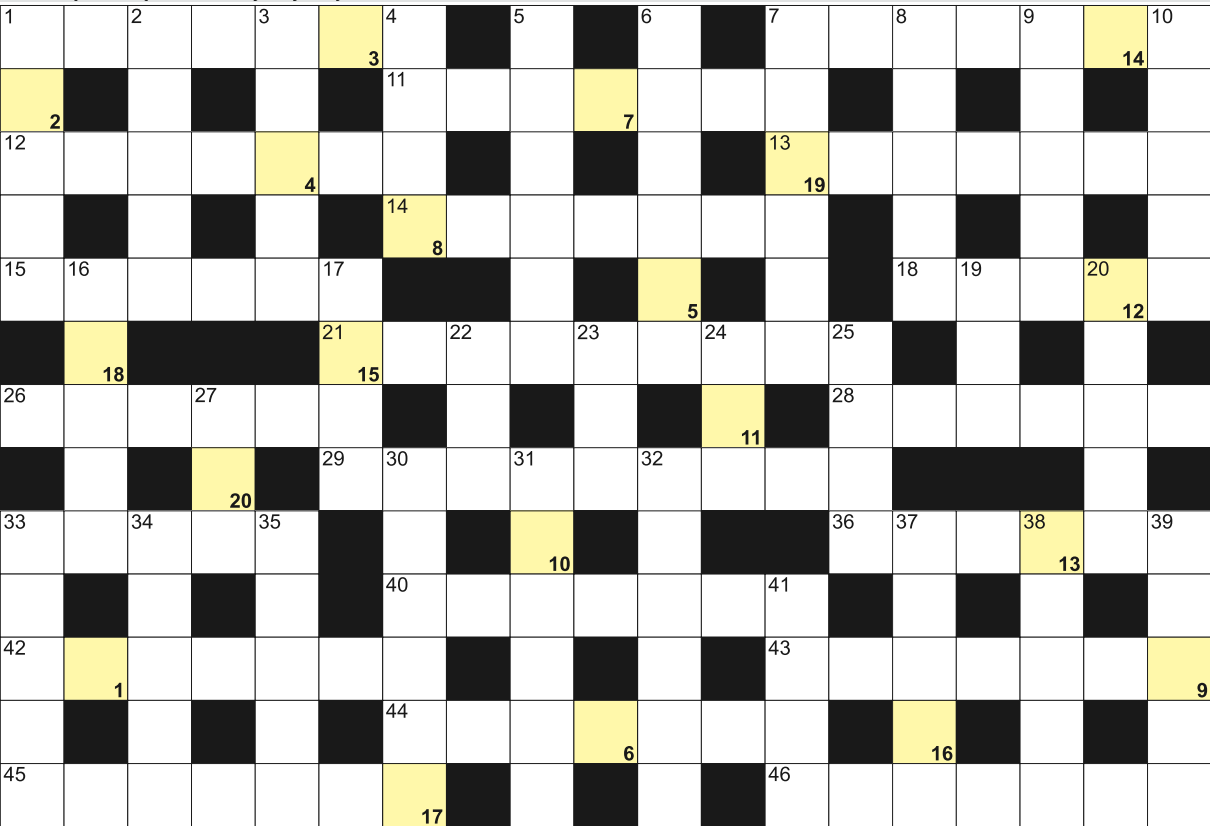
POZIOMO: 13) wisi w jaskini, sopleńiec; 14) zimowe w samochodzie; 16) budynek z windą; 17) załoga łodzi wiosłarskiej; 18) śliwa tarnina krócej; 19) najwyższy punkt na niebie; 20) bywa bezchmurne; 21) lateksowa do ścian; 22) waluta Paragwaju; 24) czarny pył w kominie; 25) pokój dla wczasowicza; 30) jedna z części powieści; 33) pustynia w Chile; 36) stolica Chile; 38) imię matki Karola Wojtyły; 39) kajzerka na śniadanie; 40) paraliżuje przed występem; 41) półwysep z Rijeką; 42) epoka źródlanej wody; 44) kopnięty jest rombem; 46) Sylvester, grał Rambo; 48) Turczynki ze stolicy; 52) obywatel dla mundurowego; 55) zespół pięciu muzyków; 58) polny to pe-

luszka; 59) polska marka ciągnika; 60) Szimon, były prezydent Izraela; 61) najjaśniejsza gwiazda w Zajacu; 62) wisząca na książki; 64) produkuje pieczywo; 65) krótki lub długi przy koszuli; 66) świąteczne w sklepach.
PIONOWO: 1) stolica Norwegii; 2) masłowa do kanapki; 3) rzeka w Damaszku; 4) blat do zagniatania ciasta; 5) wypływa w rejs; 6) jeden z muszkieterów u Dumasa; 7) ssak z długą szyją; 8) iglak na choinkę; 9) choroba trzewna inaczej; 10) zatrudnia listonoszy; 11) opiekunki do dzieci; 12) kwaśny do galarety; 15) piwny przy restauracji; 22) przebieralnia w teatrze; 23) nauka o różach; 26) dyscyplina łącząca pływanie, kolar-

stwo i bieganie; 27) stała opłata za telefon; 28) przepływa przez Braniewo; 29) Willem, odkrył Spitsbergen; 31) Newton, słynny fizyk; 32) Lupinus dla botanika; 34) zespół towarzyszący Markowi Grechucie; 35) pracuje na scenie; 36) filmowy w kinie; 37) waluta Nigerii; 43) wyjechał z ojczyzny na stałe; 45) karo w kartach; 47) samochód z taksometrem; 49) Makuszyński, pisarz; 50) stolica Dominiki; 51) płynie przez Jerycho; 52) bławatki na łące; 53) żona Mirmila z komiksów Janusza Christy; 54) chodzi po kołędzie; 56) przywóz towarów z zagranicy; 57) "Holender...", opera Richarda Wagnera; 60) czarna kładzona na dachu; 63) grecki bóg wojny.

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

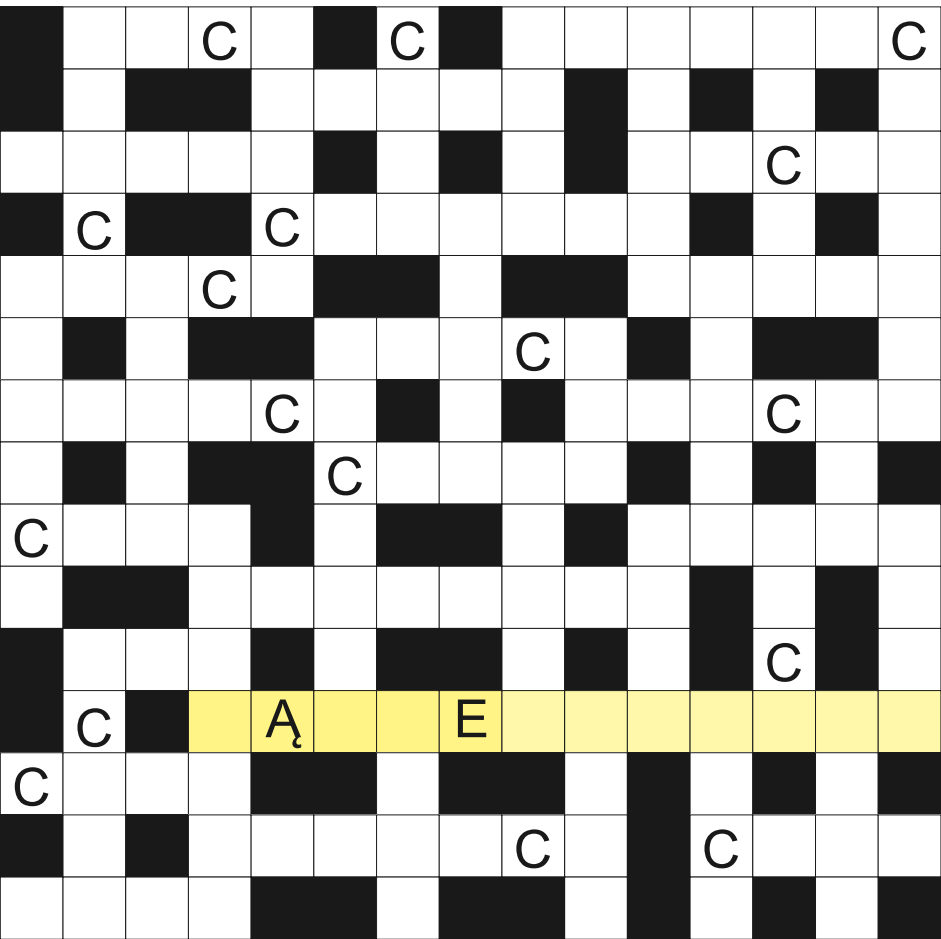
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 20 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki



POZIOMO: 1) taniec maturzystów; 7) krztusiec dawniej; 11) cukier mleczny; 12) obraz twarzy w lustrze; 13) tradycyjny tort sycylijski; 14) nie spód; 15) garaż dla samolotu; 18) kraj z Nuku'alofa; 21) góry z Hermonem; 26) następca tornistra; 28) Jurek z WOSP; 29) lekarz od odporności; 33) pieśń modlitewna inaczej; 36) stolica Udmurcji; 40) plastyczka przy sztalugach; 42) duże to watra; 43) wysyła paczkę; 44) luźne krótkie notatki; 45) Jonek, Miss Polonia 1997; 46) miasto "Ani z Zielonego Wzgórza". **PIONOWO:** 1) strzelniczy do strzelby; 2) ze stolicą w Bejrucie; 3) trzecia zmiana w pracy; 4) kuchenna umywalka; 5) próbne dla stażystów; 6) przeciwieństwo słodkiego; 7) córka słońia Trąbalskiego u Tuwima; 8) wydatek dla firmy; 9) Bolt, były sławny sprinter; 10) uczucie pieczenia w przelyku; 16) książka pełna map; 17) kolce na butach alpinisty; 19) żona boga Saturna; 20) napisał "Błaszany bębnek"; 22) Hanks, amerykański aktor; 23) Cai, wynalazł papier; 24) głowy to migrena; 25) stół ma cztery; 27) brany na muszkę; 30) inaczej czulek, roślina; 31) wychowawcze i macierzyńskie; 32) Iniane na stołach; 33) Małachowski, dyskobol; 34) autor sonetów "Nad głębiami"; 35) nosił ją Zorro; 37) broń pszczoły; 38) krakowskie wzgórze z zamkiem; 39) australijski miś, 41) mała Anna.

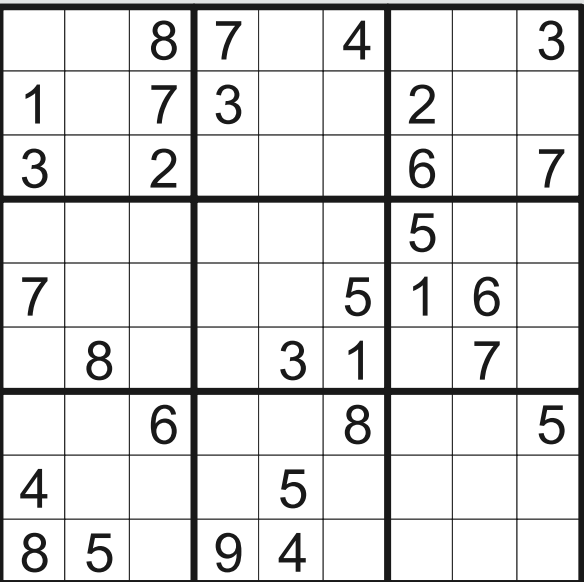
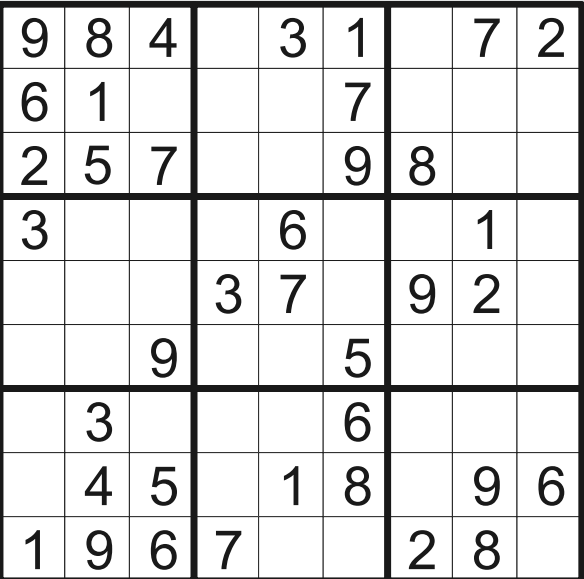
JOLKA z HASŁEM

Hasło z kolorowych pól z literami "A" i "E" utworzy rozwiązanie:



Na diagramie ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "C". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól czytanych poziomo.

Malczewski, polski malarz; francuski lub wiolinowy; pierwiastek Sn; spichlerz zbożowy; pustkowie i barbarzyńcy; sprężynowy w łóżku; dawniej neuroza; przepływa przez Toruń; napoleonki lub markizy; jego stolicą Ndżamena; miejsce gry aktorów; więzienne pokoje; Ig-nacy, subiekt z "Lalki" Prusa; oddział ratunkowy w szpitalu; wyznaczone porcje żywności; dawna stolica Niemiec; francuski ser de Meaux; błękitne nad głowami; olbrzymy z jednym okiem; najwyższy szczyt Japonii; obniżana przy wyprzedaży; rzeka w Hobart; lichy, tandetny obraz; Disney, twórca Myszki Miki; ... Blanc, najwyższy w Alpach; wiązanki pogrzebowe; Blair, były brytyjski premier; ... coupe, wydłużone nadwozie; rzeka w Porto; koreańska marka samochodu; Pekka Nikkola, fiński skoczek; renkloda, śliwa domowa; mordownik, roślina; Szewińska i Santor; rakieta świetlna; zapalany na grobie; kraj z Mosulem; Samuel, autor "Czekając na Godota"; Tajlandia kiedyś; słodki ziemniak; przysięgłych w sądzie; najwyższy szczyt Starej Płaniny; zawieszona do barwienia drewna; chrząszcz cieśla.



WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów luźno związanych z powietrzem. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: wiatr, balon, lotka, okno, ptak, samolot, dętka, pompka, gaz, tłok, wdech, pogoda, eter, luft, smog, płuca, azot, jod, filtr, fale.

